

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejema: mesečno „ 1.—70

Sobotni izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrsna (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsna po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petlitvrsna po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Jugoslovansko vprašanje.

Stjepan Radić je objavil v ugledni du-
najski gospodarski reviji »Der österr. Volks-
wirt« sledeči članek, ki ga vsled njegove
aktualnosti prinašamo v prevodu:

»Ako se v Avstro-Ogrski razmotriva
o hrvatskem vprašanju, vpoštevajo se mno-
go premalo njegov mednarodni pomen, iz-
česar izvirajo mnogoteri zmote, posebno
kar se tiče razmerja Rusije do jugoslovan-
skega vprašanja. Trije značilni spomini naj
služijo za uvod.

Bilo je koncem leta 1897., ko sem obi-
skal v Parizu odličnega francoskega diplo-
matskega pisatelja, Emile Bourgeoisa. Pre-
senečen sem bil nekoliko vsled njegovega
nepričakovane pozdrava: »O, Vi ste
Hrvat! Prišel sem ravno s potovanja
ob Vašem primorju in dalmatinski obali
ter sem očaran od velike perspektive, ki
se odpira Vašemu narodu in Vašim deže-
lam. Odkrito povem,« je nadaljeval Emile
Bourgeois, »jaz sem mislil, da je vsa vzhod-
na obal Jadranskega morja italijanska; to
poletje nas je pa šlo sto Francozov samo
radi tega tja, da se osebnoprepričamo, če
imajo naši italijanski bratje z Apenina prav
ali ne, ko zahtevajo od nas, Francozov, da
se mi v imenu narodnostnega principa po-
tegnemo zanje tudi onstran Adrije. Kako
smo bili torej presenečeni, ko smo našli v
Italiji po celi Dalmaciji le malo površno
plast italijanskega življa. Peljali smo se
nato na otoke, v prepričanju, da bo tam
za Italijane ugodnejše. No, tudi tam smo
našli »l'element croate plus pur«. In če
bi, dragi moj prijatelj, Hrvati ne imeli dru-
gega, kakor le to zemljo in bi eksistirali
samo v Dalmaciji in nikjer drugod, bili bi
za Francijo eden najvažnejših faktorjev za
njeno politiko in Sredozemskem morju.«

Sedem let pozneje se je izrazil proti
meni tedanji zunanji minister in poznejši
srbski poslanik v Sofiji, Sveta Simić ta-
kole: »Prihajam iz Londona, kjer sem bil
v posebni misiji kralja Petra. Govoril sem
z zunanjim ministrom Balfourom, ki mi je
čestital k mojemu naziranju, da so Srbi in
Hrvati en narod in da je ožje sporazum-
ljenje z njimi, kakor ono Srbov z Bulgari,
potrebno.« Dobesedno je Balfour nato na-
daljeval: »Če bi bili Jugoslovani edini, bi
Anglija ono diplomatsko in finančno pod-
poro, ki jo sedaj daje in jo je dajala Turčiji,
Jugoslovanom naklonila, ker bi tvorili
združeni Jugoslovani v evropski politiki
najboljše poročstvo za mir in napredek.«

Zopet šest let potem, v marcu po ane-
ksiji Bosne in Hercegovine, sem govoril z

odličnimi Rusi v Petrogradu o tedanji kri-
tični napetosti med Avstro-Ogrsko in Ru-
sijo ter tudi o bojovitem razpoloženju v
Srbiji. Naenkrat se je oglašil eden izmed
navzočih generalov: »Najboljše bi bilo, da
Rusija prekine slavofofilno politiko in s po-
močjo Ogrrov, Rumunov, Turkov in Grkov
v šahu drži Avstrijo, kakor tudi Bulgare
in Srbe disciplinira, kajti kar počno ti
bratci, je marsikdaj preveč.«

V vseh treh državah tripelentente ve-
ljuje združeni Jugoslovani kot važen fak-
tor, ki se ga mora vsekakor vpoštevati.
Tudi najodličnejši nemški avtorji so pre-
pričani, da Jugoslovani vsled svojega etno-
grafičnega sorodstva, števila 15 milijonov,
teritorija, ki ga zasedajo in ki je dokaj
večji nego Italija, kakor tudi vsled svoje
geografske lege ob petero morjih — Čr-
nem morju, Marmarskem, Egejskem, Jon-
skem in Jadranskem — ne morejo biti niti
za Rusijo niti za Nemčijo gnojilo, marveč
da bodo tvorili, enkrat v notranjosti zdru-
ženi, močnejši faktor evropske kulturne
celokupnosti. Povsod srečamo jugoslovansko
vprašanje; tako v spominih Crispijevih,
kjer beremo, kako je mogel ta nepremag-
ljivi italijanski premier zainteresirati nem-
škega cesarja za italijanske šole v Istri,
težje proti Hrvatim in očividno v zvezi s
širšimi in važnejšimi političnimi načrti in
cilji.

Skratka, važnost jugoslovanskega vpra-
šanja, kot problema, ki se tiče nacionalno
in geografsko dobro omejenega ljudstva
s samostojnim življenjem, uvidevajo v Pa-
rizu in Londonu, Berlinu in Rimu, celo
tudi v Petrogradu. Pravim celo v Petro-
gradu, ker bi tukaj, kakor gori omenjeno,
prevladovala misel, da je treba Jugoslo-
vane najprej disciplinirati s pomočjo njih
neslovanskih sosedov. Čudno je, da je
istega naziranja precej avstroogrski poli-
tikov in diplomatov, ki tudi hočejo, da se
mora Hrvate in Srbe vsaj »strogo držati«.

V sedanjem času velikih gospodarskih pro-
blemov, ki jih narodnostna, socialna in po-
litična vprašanja zamotavajo, ni dvomiti,
da leži pomen Jugoslovanov za Francoze,
Angleže ali Nemce na trgovskem polju.
Tega pravilnega stališča ne uvidevajo v
Petrogradu skoro nič, v Budimpešti slabo,
na Dunaju pa sploh ne. Tu je težkoča da-
našnjega položaja.

Nasprotje monarhije do Hrvatov iz-
vira predvsem odtod, da se ustvarjajo tam
sovražniki, kjer je in bi se lahko imela
najboljše prijatelje. Še pred nedavnim časom
je živila v Jugoslovanih monarhije
historično-politična, to se pravi gospodar-
sko-kulturna ideja, da morajo pripadati
velikemu podonavskemu cesarstvu, »care-
vini«. Dunajčani, Budimpeščani ali Pra-

žani nimajo pojma, kako očarljivo zveni
ime Dunaja, Budimpešte ali Prage na Bal-
kanskem polotoku. Vse ruske osvoboje-
valne vojne niso mogle vpliva »carevine«
izbrisati. Ruski car je kot »veliki car« zelo
popularen in Rusi kot starejši in močnejši
bratje tudi, ali vpliv dolgih stoletij, ko je
avstrijski orel lovil in premagal polumesec,
ko je skoro postala resnica velika misel
princa Evgena, vpliv stoletnega bivanja
kot sosedu krščanske velesile in edinega
katoliškega cesarstva požene globoke ko-
renine v narodovi duši, posebno ko vidi
narod svojega ljubljene junaka bana Je-
lačića bojevati se za to cesarstvo. Pot je
bila uravnana, vsa imponderabilia, kar se
ne dá tehtati, pa največ odvaga, vse je
bilo za podonavsko cesarstvo.

Danes se je to vse izpremenilo, dasi
ni še izgubljeno. Položaj je sedaj tale: vsi
Jugoslovani: Bulgari, Srbi, Hrvati in Slo-
venci so vdani zahodnim državam, Franciji
in Angliji. Treba je le čitati, kako ognje-
vita in globoko umljiva poročila so prinesli
jugoslovanski listi o obisku Poincarreja v
Londonu, pa se bo vsak prepričal, da so
Jugoslovani vsekakor evropski in kulturni
narod. V nikakem teh člankov ni žela proti
Nemčiji ali Avstro-Ogrski, marveč se iz-
previdi iz njih le odkrito veselje, da se dva
sosedja tako dobro razumeta. Proti Italiji
so misli deljene; ta država ni nikdar uživa-
la velike popularnosti med Jugoslovani,
s svojim zadnjim nastopom proti Srbiji in
Črnigori je pa njih simpatije za dolgo, če
ne morda tudi za zmerom, izgubila. Nem-
čija in Avstro-Ogrska se je pred leti vedno
v eni sapi, in sicer neugodno imenovala.
Na tem se je sedaj precej izpremenilo. Hr-
vati in velik del Srbov ne vidijo v Nemcih
več svojih sovražnikov, tudi ne v avstrijs-
kih Nemcih. Nasprotno je današnja ge-
neracija naziranja, da so zavedni Slovani
postali le oni, ki so imeli mnogo opraviti
z Nemci, kakor nemški Poljaki, Čehi in
Slovenci; vsi ti so si priborili v boju z
Nemci moč svoje narodnosti, notranjo za-
vest in so našli tako tudi svojo kulturno in
gospodarsko organizacijo. Zelo zanimivo
je, da se je tudi po zadnji balkanski vojni
med Jugoslovani iz monarhije, posebno
med Hrvati (pa tudi med Srbi v kraljestvu),
o Nemčiji govorilo pač s trpkostjo, nikdar
pa ne s sovraštvom. Med Hrvati in še bolj
med Slovenci je nadalje prepričanje o
skupnosti interesov z monarhijo tako glo-
boko vkoreninjeno, da se ni moglo vsled
manifestacij za zmage balkanskih bratov
niti najmanj omajati. Nevaren je položaj na

* Radić trdi to celo o Slovencih, toda
v tem oziru pisatelj nemško nevarnost zelo
podcenjuje.

Hrvaškem; toda le tedaj, če sedanje ne-
redne razmere trajajo še dalje in bi prišlo
do kake krize ali konflagracije med Srbijo
in monarhijo. Tedaj bi mogla ne le pri
Srbih, marveč tudi pri Hrvatih trenutna in
upravičena razburjenost zgoraj omenjeno
podedovano vdanost zadušiti.

Najvažnejše je razmerje do Rusije. Vsi
Jugoslovani, izvzemši mohamedance in
strogo katoliške Slovence, so naravni pri-
jatelji Rusov. Toda to prijateljstvo cenijo
v Rusiji malo in ga še vedno ne razume-
vajo prav. Slednje vsled tega, ker Rusi
nočejo ali ne morejo razumeti, da imajo
Jugoslovani svojo lastno zgodovino, t. j.
svoje lastno državno in narodno življenje
ter radi tega tudi svoje narodne cilje in
prizadevanja; ceniti pa Rusi jugoslovan-
skega prijateljstva ne morejo, ker mislijo,
da so jugoslovanski bratci kot mladoletni
in brez Rusije izgubljeni in ničesar drugega
ne morejo storiti, kakor pričakovati iz Ru-
sije pomoči, in sicer tedaj, ko in kakor bo
hotela Rusija. Da, najboljši ruski politiki
delajo n. pr. načrte, v katerih se igrajo z
zahodnim delom Jugoslovanov, s Slovenci
in Hrvati, tako da bi bile v dosegu višjih
ruskih namenov vse želje Madžarov in Ita-
lijancev ter večji del nemških želja izpol-
njenih in bi po taki intervenciji Rusov in
razbitju Avstro-Ogrske sploh nič več ne
bilo niti Slovencev niti Hrvatov. Dvoje
vzrokov je, ki pojasnjujeta to čudno obna-
šanje ruskih politikov. Eden je ta, da so
Slovenci in Hrvati preveč katoliški, ali ka-
kor pravijo Rusi, prejezuitski, drugi je pa,
da Rusi nočejo slišati ničesar o napredku
Slovencev in Hrvatov, kakor da bi bilo to
ob sedanjem položaju docela nemogoče.
Isto napačno sodbo so si ustvarili Rusi celo
o Čehih. Ko sem govoril pred štirimi leti
v Petrogradu v ruski slavofofilni družbi o
českem šolah, se mi je ugovarjalo, da so
česke šole prave avstrijske ječe. Da so
Rusi tako pripravljeni odrešiti Slovence
in monarhijo, je Slovanom tukaj zelo v škodo;
Rusija vidi v monarhiji smrtnega sovraž-
nika slovanstva, dasi živijo v isti monarhiji
Čehi, Slovaki, Hrvati, ki so navdušeni
slavofofilni. Ravno vsled tega, ker mora vsak
Slovenec in Hrvat ruske politike šele pre-
pričati, da bi bilo pod razvalinami monar-
hije — ako bi prišlo do njenega razrušenja
— pokopanih 25 milijonov Slovanov, ki bi
bili deloma izročeni drugim narodom na
milost in nemilost, deloma bi pa izgubili
pod ruskim žezlom svojo narodno samo-
stojnost, ravno iz tega vzroka je torej kako
politično zedinjenje s sedanji ruski poli-
tiki in Jugoslovani, vsaj njih zahodnim
delom še zelo oddaljeno.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščeki, poslove-
nil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

III.

Pavel Mazjak, eden izmed najbo-
gatejših gospodarjev v Tesni, je šel je-
zen in oblačen k svoji koči, po obisku
pri popu.

Od velike srditosti, ki je v njem ki-
pela, je silno tolkel s palico ob kame-
nje pri potu in od časa do časa krepko
zaklel.

Stopil je v koč s klobukom na
glavi, ne da bi pomislil, da visi v kotu
podoba kazanske Matere božje s pri-
žgano svetilko.

Zena je opazila, da je mož jezen;
gledala je nanj od strani in se delala,
kakor da bi imela veliko posla z ure-
jevanjem izbe.

»Hej, mati,« zaklical je, »daj mi
drugo obleko, ker se mi mudi.«

* Kazanska Mati božja je na Ru-
skem v veliki časti.

»Ne divjaj, saj ne gori,« odvrnila
je približaje se skrinji.

»Mudi ali ne mudi, to ni tvoja
stvar!«

Zena mu je podala prtenko in ga
vprašala porogljivo:

»Ali naj ti pripravim še torbo, ker
ne vem, kedaj se vrneš?«

»Vrnem se po svoji volji, za dovo-
ljenje te ne bom vprašal,« odvrnil je
jezno ter slekel sukmano in sezul
čevlje.«

Čez nekaj časa ga je vprašala žena
pohlevno:

»Pavel, česa je pa hotel batjuška?«

»On je za naš tak batjuška, kakor
pes za mačke . . . se ve, kaj hoče, ho-
če, da bi vohunil in denunciral.«

»Jezus Kristus, kaj praviš? In svo-
je ljudi?«

»Koga pa misliš,« nasmehnil se je
trpko.

»Oj, Pavel, ne pogubi duše, saj je
že dovolj greha, da si ključar.«

»Ne pogubi duše,« je odvrnil jezno,
»Bog je eden, pravoslavni ali kato-
liški.«

»Ej, Pavel, pomiri se,« opominjala
ga je žena.

»Kaj ti veš? Skrbi za lonce in ne
modruj,« ter se je odpravil, da bi odšel.

»Kam pa greš?« vprašala ga je
ostro.

»Imam važno zadevo.«

»Gotovo zabavo v krčmi,« odvrnila
je porogljivo.

»Ali ne smem?«

»Smeš vse, ker si ti gospodar, a
vedi, da se moraš pred vsem na ženo
ozirati.«

»Torej vedi, da grem reševati svoje
ljudi.«

»Koga pa?«

»Kuma Petra, njega je vzel na piko
ta prokleti pop.«

»Kaj se pa še obotavljaš? Pojdi!«

Ključar je lezel čez plote in za
ograjami in gledal previdno okrog. Ka-
dar je zagledal ljudi, je zavil ob meji
na polje, se vrtel v kolobarju in tresel
nepotrpežljivosti, da bi dospel do Ma-
linove koč.

Slednjič se je približal vrtu in na-
enkrat je skočil pred njim deček iz
brazde kropirjeve njive kot zajec, ter
na vso sapo letel proti koči.

»Hoho, dobro se varujejo,« zasepe-
tal je zadovoljno.

Ko je stopil na vrt, ni bilo na njem
žive duše, toda zapazil je, da se plazijo
ljudje z ene in z druge strani iz koč.
Zadnja kočina vrata od strani vrta je
našel zaprta; šel je torej okrog skednja
in čez dvorišče v vežo.

Tudi tukaj je bilo vse prazno, su-
nil je torej v vrata v družinsko izbo in

je zagledal gospodinjjo, ki je mirno po-
mivala posodo.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« za-
klical je na pragu.

»Na večne čase. Amen! . . . Ste vi
kum? Prosimo bližje, sedite!«

»Hm . . . hvala, kuma. Kje je pa
Peter?«

»Imate kaj do njega?« je vprašala,
ne da bi prenehala s delom.

Prišel sem z dobro besedo in mo-
ram z njim govoriti.«

»Če je tako, pošljem fanta po nje-
ga,« in ne da bi stopila iz izbe, je za-
klicala skozi odprto okno: »Hej, Fran-
ke, steci no po ateja; povej, da kum
Pavel hoče govoriti z njim.«

»Tako j grem, mama!«

Ključar je medtem, ko se je razgo-
varjal z gospodinjjo, pazljivo pogledal
po sobi in zagledal pod pečjo velike
lonce polne olupljenega krompirja in
sklade zelja.

»Res, da so premeteni in zviti, v
trenotku so ljudi skrili, a vendar bi
jih ti lonci in skladi lahko izdali.«

Za trenotek je vstopil gospodar, tr-
šat kmet, nizek, širokopleč, z obritim
obrazom in, ko sta se pozdravila, je
vprašal:

»Deček mi je rekel, da hočete,
kum, nekaj govoriti z mano; kaj pa?«

Balkanske zadeve.

MIROVNA KONFERENCA V BUKAREŠTI.

Petdnevno premirje sklenjeno.

Bukarešt, 30. julija. Danes popoldne ob štirih je zborovala prvič mirovna konferenca v zunanjem ministrstvu. Tuji delegati so došli nekoliko pred četrto uro. Prvi so prišli srbski in črnogorski, za njimi pa bulgarski in grški delegati. Rumunske oblasti so odredile, da se v poslopje ne more brez vstopnice.

Bukarešt, 30. julija. Iz krogov grških delegatov se poroča, da se danes sklene večdnevno premirje.

Bukarešt, 30. julija. Grčija in Črnogora bodo mirovne pogoje predložile »en bloc«, tako da bo onemogočeno vsako separatno pogajanje z eno ali drugo državo.

Bukarešt, 30. julija. Pašić je izjavil, da se tudi vprašanje Vidina reši v bukareški konferenci. Prva stvar, o kateri bodo razpravljali, je kratko premirje, ki naj se pred preliminarnim mirom sklene.

Bukarešt, 30. julija. Mirovna konferenca je zborovala danes ob 4. uri popoldne. Predsedoval je rumunski ministrski predsednik in zunanji minister Majorescu. Veniselo nato izjavi, da pritruje, da se sovražnosti prekinajo. Sejo so nato prekinili, da sestavijo vojaški strokovnjaki zapisnik o petdnevem premirju. Vsak voditelj posameznih delegacij je dobil štiri zapisnike, da lahko vsebino brzojavijo glavnim stanom. Premirje se je soglasno sklenilo, nakar se je odgodila konferenca na jutri ob štirih popoldne.

Bukarešt, 30. julija. Dr. Dillon poroča od tu »Daily Telegraphu«, da so bulgarski delegati, odkar tu bivajo, storili že več političnih napak in s svojimi poizkusi doseči prijateljstvo Rumunije dosegli nasprotni uspeh. Intervjui Toševa po različnih listih so rumunske kroge zaradi njihove neodkritosrčnosti zelo vznemljili.

London, 31. julija. Vse angleško časopisje obravnava na uvodnem mestu soglasni sklep bukareških delegatov glede petdnevnega premirja in izjavlja, da je to pošten uspeh prizadevanj avstro-ogrskih diplomacij.

Bukarešt, 31. julija. Danes se vrši prva meritorna seja mirovne konference. Ker kažejo vsi delegati veliko miroljubnost, se upa, da se bo premirje po preteku prvega roka podaljšalo in mir sklenil v desetih do štirinajstih dneh. Na to se bo uredilo bulgarsko-turško vprašanje.

ZADNJI BOJI PRED PREMIRJEM.

Grška zmaga pri Džumaji.

Atene, 30. julija. Iz glavnega stana je došla sledeča brzojavka: Po zelo resnih in hudih bojih se je umaknil sovražnik na dobro pripravljene postojanke pri Džumaji. Naše čete so te bulgarske postojanke napadle. Po zelo krvavi bitki so bili Bulgari prisiljeni, da so se umaknili. Bulgari so zelo veliko ljudi izgubili. Posamezni bataljoni so šli po bitki le še do 30 mož. Sovražnik se je umaknil v staro Bulgarijo nazaj.

»Hm ... hm ... to je tajna zadeva.«

»Tajna? ... Vidite, kum, pred ženo nimam jaz nobenih skrivnosti, kar govorite!«

»Seveda.« je pokimal gost z glavo, »seveda, dobra ženska, kakor je vaša, me izda moža ... toda to je moja skrivnost in povem jo samo vam.«

»Pogovorita se sama, jaz grem vun.« je rekla stopivši k vratom.

»Ostanite, kuma.« zaklical je ključar, »v vrtu bova bolj varna.«

»Kakor hočeta.« je odvrnila ter se vrnila k svojim piskrom.

Šla sta oba na vrt. Ključar se je ozrl pazljivo okrog in začel polglasno:

»Kum, pri vas so romarji ...«

»Menda se vam je sanjalo, saj ste videli, koča je prazna.«

»Mene ne boste za nos vodili! Sobe so prazne, toda piskri in kotli so polni jedi, a skled je pri vas pod klopjo, kakor na sejmu.«

Malinovi se ni niti zganil in je odvrnil porogljivo:

»Moja navada ni, da bi gledal za piskri, to je babja reč ...«

»Tudi jaz ne gledam, toda zvedel sem, da se pri vas shajajo.«

»Ali ste prišli vohunit?« je vprašal zaničljivo. »V tem slučaju iščite tujih ljudi.«

»Ej, kum, jaz prihajam k vam z dobro besedo. Ne maram, da bi se vam storila krivica in vas zadela kaznen. Vidite, tako kot kuma vas svarim, ker se zbira nad vami.«

(Dalje.)

Grška armada se pripravlja, da vdere v staro Bulgarijo.

Dunaj, 30. julija. Grško poslanstvo je dobilo brzojavko, ki potrjuje, da so bili Bulgari pri Džumaji poraženi.

Pariz, 30. julija. Iz Soluna se poroča, da se izgubili Grki v bitki pri Džumaji nad 10.000 mrtvih in ranjenec. Bulgari so še enkrat toliko ljudi izgubili. Grki se nahajajo v stari Bulgariji.

Belgrad, 30. julija. Vest o bulgarski zmagi pri Kočanah in prebitju srbskega centra je popolnoma izmišljena.

Obstreljevanje Vidina.

Bukarešt, 30. julija. »Universul« poroča, da je srbski poslanik dobil uradno obvestilo, da Srbi Vidin bombardirajo.

Bukarešt, 30. julija. Tu je povzročilo veliko senzacijo, ker so pričeli Srbi v ponedeljek Vidin obstreljevati. Bulgarija je Rumunijo naprosila, naj pred Srbi Vidin zasede, da prebivalstvo ščiti pred Srbi. Avstroogrski poslanik je pri Pašiću interveniral, naj bi se Vidin ne obstreljeval dalje. Pašić je odgovoril, da je to stvar armadnega poveljstva, da bo pa delal na to, da se sklene premirje.

SKLEPI EVROPE GLEDE NA ALBANJO.

London, 30. julija. V konferenci poslaničkov 29. t. m. se je sklenilo: Srbija se pozove, naj zapusti hitro tiste kraje v Albaniji, ki jih ima še zasedene. Velelele nujno nastopijo v Belgradu in v Cetinju za obrambo mohamedanskih in albanskih manjšin v ozemljih, ki pripadajo Srbiji in Črnigori, glede srbskega pristanišča ob Adriji še ni določeno, katero luko dobi Srbija na razpolago. Srbija dobi tudi železnico k luki. Na albanskih tleh bo železnico varovala žandarmerija, pozneje se to vprašanje uredi med Albanijo in Srbijo v trgovinski pogodbi. Železnico zgradi francoski konsorcij.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 30. julija. Dunajski srbski poslanik Jovanović je izjavil poročevalcu »Neues Wiener Tagblattu«, da je mogoče, da se po sklenjenem miru pet krščanskih balkanskih držav v Bukareštu konstituirajo kot sodniki in obenem eksekutorji glede na vprašanje Odrina in turško-bulgarske meje.

RUSKA VOJNA LADJA V BURGASU.

Berolin, 30. julija. »Voss. Zeitung« poroča iz Peterburga: Ruska vojna ladja »Kubane« se je odposlala v Burgas, kamor je že priplula. Drugih ruskih vojnihi ladij v Burgas ne odpošljejo. — »Kubane« so Rusi odposlali zato, ker so se Turki v Trakiji pri Vasiliku in Akatopolisu južno od Burgasa izkrcali in ker se boje, da bi v Burgas prišli. Medtem so se Turki zopet nazaj v Trakijo umaknili.

ŠUKRI PAŠA UMRL?

Belgrad, 31. julija. »Balkan« poroča, da je je junaški branitelj Odrina Šukri paša v Sofiji umrl na koleri.

TURČIJA, RUSIJA IN VELESILE.

London, 31. julija. Angleška vlada glede Turčije ne bo predlagala posebne akcije. Pač pa Anglija posvari pred posledicami njenega koraka in izjavi, da jo pred njimi ne bo mogla ščititi. — Število od Bulgarov v Odrinu puščenih topov znaša 230. Turki prevažajo v Odrin topove s Čataldže in utrjujejo tudi Lozengrad. — Odločitev o korakih velesile proti Turčiji pade v jutrišnji seji poslaniške konference. — »Daily Mail« poroča, da so se ruske bojne ladje pojavile blizu Bospora in križarijo tudi pred turškimi maloazijskimi obalmi. Rusija je na svojo akcijo že popolnoma pripravljena in čaka le sklepov jutrišnje poslaniške konference. Turški krogi pa že zdaj izjavljajo, da jih brodomna demonstracija ne bo nikakor odvrnila od tega, da Odrin obdrže.

LAŠKE INTRIGE.

Pariz, 30. julija. Tukajšnji listi vzdržujejo trditev, da Italija v sedanji krizi zlasti v Bukareštu hudo intrigira. Podpira Avstrijo glede Bulgarije zato, da si izmešetarji par egejskih otokov. Rada bi napravila sporazum med Avstrijo in Rusijo, da bi slednja Italiji ne nasprotovala.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Češkim deželnim odborikom plače ustavljene. — Rusini in Poljaki. — Povijanje rekrutov.

Češka upravna komisija je v svoji prvi seji 30. t. m. sklenila, da se s 1. avgustom ustavi plače višjemu deželnemu maršalu in dosedanjim češkim deželnim odborikom in da se nakažejo

odškodnine članom in predsedniku upravne komisije. »Samostanost« in »Češko Slovo« je zaplenil državni pravdnik, ker sta napadala upravno komisijo. — Dne 20. avgusta se prične na Dunaju neobvezna pogajanja med Rusini in Poljaki o volilni preosnovi galiskega deželnega zbora. — Izšla se poroča, da je vojni minister Krobatin v avdienci 29. t. m. cesarju tudi poročal o povišanju rekrutov. Govori se, da je cesar poročilo odobril. S poučene strani se pa izjavlja, da bo to težko verjetno, ker se o zadevi vrše šele predprave in še stvar za poročilo ni godna.

Izpred sodišča.

— **Novomeško porotno zasedanje** se prične dne 25. avgusta. To zasedanje bo trajalo najmanj 10 dni. Za predsednike so določeni Franc pl. Thurnlack in tega namestniki dr. Rogina, Bučar in Žmavec.

— **Izrečani porotniki** za III. zasedanje so: Janez Fortuna, posestnik in trgovec v Zaticini, Matija Miklavčič, posestnik v Gor. Makarovicu, Franc Weiss, pos. in župan, Dol. Radule 2, Henrik Grill, posestnik v Steinwandu, Jožef Hartman, posestnik in trgovec v Vel. Laščah, Anton Povh, pos. v Blatu, Anton Peterlin, pos. in trgovec v Dolšakah, Anton Poljanc, pos. in mesar v Ribnici, Jakob Dereani, trgovec v Žužemberku, Martin Vukšinič, oskrbnik v Metliki, Anton Koračin, klepar v Mokronogu, Peter Završek, pos. v Zavrtačah, Ignac Merhar, pos. in župan v Prigoricu, Anton Potokar, pos. v Račjem selu, Janez Zavodnik, mlinar in trgovec v Grinovicu, Štefan Podboj, pos. in gostilničar iz Adamovega, Anton Jarc, pos. v Dolj. Polju, Franc Šiško, pos. in župan v Zalokah, Franc Kužnik, pos. v Podliscu, Janez Krhin, pos. v Gor. Gradišcu, Jožef Stökl, rudniški oskrbnik v Kočevju, Jožef Laurič, usnar v št. Vidu, Jožef Sotler, pos. v Rojah, Herman Klobučar, pos. in klepar v Krškem, Feliks Pehani v Žužemberku, Jožef Hrastar, pos. v Jezeru, Leopold Bučar, pos. in gost. v Kostanjevici, Anton Hudoklen mlajši, pos. v Loki 5, Janez Stalzer, pos. in mlinar v Mašlu, Franc Pucelj, posestnik v Hervačah, Janez Miklič, pos. v Starem trgu, Jožef Zabukovec, pos. v Zagradcu, Marko Burger, pos. in usnar v Ribnici, Viktor Auman, trgovec in gost. v Krškem, Franc Kerin, pos. v Sv. Križu. — Nadomestni pa: Dimitrio Stefanović, pos. in čevljar v Rudolfovem, Janez Janc, pos. v Lešnici, Franc Klemencič, pos. v Rudolfovem, Ludvik Ferlič, pos. in gostilničar v Rudolfovem, Rudolf Smola, pos. na Grabnu, Janez Zupančič, pos. na Drski, Janez Selak, pos. na Griču, Julij Kobe, posestnik in trgovec v Rudolfovem, Anton Šali, mizar in gost. v Rudolfovem.

Dnevne novice.

— **Občinski odbor občine Dražiči** na Belokranjskem je v svoji seji dne 27. julija 1913 imenoval častnim občanom tukajšnje občine prebлагородnega gospoda deželnega glavarja, načelnika S. L. S. itd. dr. Iv. Šusteršiča v priznanje mnogobrojnih zaslug in neumorno delovanje na političnem polju za v obrambo in prosper kmečkega ljudstva. Obenem se izreka najlepša udanost in poklon ter mnogobrojne častitke k 50letnici njegovega rojstva.

— **Škof dr. Anton Mahnič o takozvanem srbofilstvu.** Škof dr. Ant. Mahnič zagovarja katoliške Riečke Novine zaradi njihovega »srbofilstva«, zaradi katerega so jih mnogi napadali, v št. 180. tega lista sledeče: »Možda su »Riečke Novine« predaleko pošle u tom smjeru, pa i ponovno upozorih uredništvo na to. Medutim ne prenačimo se i tu preoštro sudeći. Tout comprendre c'est tout pardonner. Držimo na umu, što veli riječ Duha Svetoga: Abyssus abyssum invocet. Prigodom rata balkanskih naroda s Turskom nekoji su katolici (u Sarajevu) u svojim simpatijama prema Turcima pošli tako daleko, da su i javno očitovali, kako bi im bilo draže, da pobijede Turci nad Srbima. To je, rekoh, ipak nešto previše. Objektivno uzevši Srbi su nam bliži po krvi i po vjeri nego Turci. Zato smo i njima prema onomu: Ordinavit in me caritatem, dužni dobro željeti više nego Turcinama. Lako shvaćamo, da je tako čudnovato simpatizovanje s Turcima ogorčilo mlada hrvatska katolička srca, pa su se prema tom i oni katkada prekomjerno izjavili u priloge Srbima. Uostalom treba da se tu sjetimo još jedne stvari. Svemu je svijetu već poznata bezglava politika, što je austrijska diplomacija za balkanskog rata doživjela, la svakojakih blamaža. Nitko ne može u ustavnoj državi jednomu političkomu dnevniku uzeti za zlo, ako ovakvu politiku žigroše, kao što zasluuje. To može list učiniti, a da se ni najmanje ne ogriješ o svoju patrijotsku dužnost.

U »Riječkim je Novinama« na račun austrijske politike pala po koja žestoka, ali je mogao tko misliti, kao da simpatiziraju sa Srbijom protiv Austrije. Ništa neispravnijega! Ne budimo tako tjesnogrudni. Nitko nam ne može braniti da zakonitim sredstvima reagiramo protiv političkih naredaba ili vladinog sistema, koji tjera i narod i državu u propast. To nije nikakva državna izdaja. Ako bi se ikomu u prvom redu moralo da prigovori radi srbofilstva i protiaustrijsstva, to bi se moralo prigovoriti »Hrvatskomu Dnevniku«, koji je nedavno (br. od 19. srpnja o. g.) na adresu austrijskih politika upravio ozbiljnu opomenu, otvoreno i iskreno izjavljujući, kako ne će Hrvatit podnipošto, da izginu u mađarskom ili njemačkom moru, da se odreknu svoje slobode i ujedinjenja, pa bi se prije voljeli stopiti u jedno sa slobodnim i srodni mu srpstvom, pogotovo ako bi se Srbija pokazala u vjerskom pogledu tolerantnomi susretljivom; napokon zaključuje list: »Ako oni (vladodržci) ne znadu, šta da se učini, i nama je pravo.« Zar ćemo radi odrještih i neustrašivih riječi našu hrvatsku katoličku braću u Sarajevu optužiti radi srbofilstva ili čega drugoga?«

— **Marijinim družbam.** Prosimo vse Marijine družbe, da vse svoje zastave pošljejo na katoliški shod in nam jih takoj naznani. Zastave ženskih Marijinih družb naj imajo zastavonoše. V sprevedu bodo tvorile zastave Marijinih družb posebno skupino. Za ženske članice Marijinih družb, ki nimajo narodne noše, bo določen na Kongresnem trgu poseben prostor, kjer bodo lahko videle cel spreved in kjer bodo prisostvovala slovesnostim. — Pripravljali odbor za katoliški shod.

— **Gg. somišljenike, ki govorijo poljski,** prosijo pripravljali odbor za katoliški shod, naj mu blagohotno takoj javijo na dopisnicah svoje naslove.

— **Gg. somišljenike, ki govorijo češki,** prosijo pripravljali odbor za katoliški shod, naj mu blagohotno takoj javijo na dopisnicah svoje naslove.

— **Društva S. K. S. Z.,** ki še niso poslala statističnih pol, nujno prosimo, da to takoj store.

— **Prepovedan shod Jugoslovanske Stokovne Zveze v Šturjah.** Načelstvo J. S. Z. je dobilo sledeči odlok okrajnega glavarstva v Postojni: Okrajno glavarstvo v Postojni s tem prepove za dan 3. avgusta t. l. naznanjeno javno zborovanje v Šturjah iz javnih zdravstvenih ozirov, ker so namreč ob meji na Goriskem nastale črne kože in je tudi en tovarniški delavec obolal za to boleznijo.

— **Cvetlična dneva železničarjev.** Cvetlični dan na južni železnici se priredi dne 2. in dne 3. avgusta. Kakor znano, so se izrekli slovenski železničarji proti tej prireditvi, nakar opozarjamo še enkrat naše občinstvo.

— **Samo v Avstro-Ogrski mogoče.** Novi kraljevi komisar baron Skerlec, ki ima od cesarja poverjeno nalogo uvesti na Hrvaškem redne razmere, še hrvatsčine ni zmožen. In ta mož ima reševati hrvaško vprašanje! Čemu sploh komisar! Neredne razmere so na Hrvaškem uvedli Mažari s kršitvijo nagodbe in ustave. Naj torej Mažari ustavo vrnejo, pustijo svobodno izvoliti sabor in popravijo prekršitve nagodbenega zakona in red bo takoj upostavljen. Če se pa ta Skerlec obdaja že izpočetka s takimi značaji kakor so Tomašič in Rauch, vsak ve, kam pes taco moli. Mažari delajo s Hrvaško res kakor svinja z mehom. Ampak to bodo drago plačali — in takrat jim mohen komisar ne bo pomagal, če bo znal hrvaško ali ne.

— **Družba sv. Rafaela** za izseljence v Ljubljani preseli z mesecem avgustom pisarno v »Bavarski dvor«, I. nadstropje, Dunajska cesta št. 39. Uradne ure ob delavnikih so od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

— **Osebnosti.** Viteški križec Franc Jožefovega reda je dobil policijski svetnik v Trstu Mihael Pertot. — Deželnovladni rač. revident Henrik Czerny v Ljubljani je imenovan za rač. svetnika. — Finančni rač. praktikant Fr. Papež v Ljubljani je imenovan za rač. asistenta. — Davčna oficiala Ivan Štabelj in Franc Starin sta imenovana za davčna upravitelja, davčni asistent Jožef Bekš za davčnega oficiala, davčni praktikanti Oto Stoček, Matevž Habe, Ivan Mešek, Andrej Hutter, Ivan Jereb, Alfred Biber, Jožef Stare in Osvald Žizkovsky za prov. davčne asistente. — Carinski praktikant Ivan Verbič je imenovan za prov. carinskega asistenta. — Fin. nadrespicient Ivan Lončar je iz Novega mesta prestavljen v Mokronog, nadrespicient Anton Tuc iz Krškega v Novo mesto in respicient Franc Kogej iz Mokronoga v Krško — vsi kot vodje oddelkov. Finančni stražnik Ludovik Osterc je iz Zaticine prestavljen v Mokronog.

+ Deželna zastava. Ker so »Deutsche Stimmen« očitno zelo žalostne, ker slovenska javnost zastave nekdanjih deželnih stanov noče priznati kot zastavo kranjske dežele, zopet ponavljajo predrzno trditev, da je zlato-modro-rdeča zastava »edina prava deželna zastava«, je treba enkrat za vselej pribiti resnico. Zastava kranjske dežele je bila od davnine bisernobelo-modra-rdeča. Šele leta 1463. je cesar Friderik IV. kot poseben privileg deželnim stanovom dovolil belo barvo nadomestiti z zlato. Leta 1836. pa je cesar Ferdinand, ustrezajoč želji ljudstva, stare deželne zastave zopet uvedel in potrdil. Deželni stanovi so pozneje vložili prošnjo, da bi se kot deželna zastava smatrala njihova privilegovana zlato-modro-rdeča, nakar je prišel od vlade leta 1848. sledeči odlok: »Mit der am heutigen Tage an das Landespräsidium gelangten Eröffnung des Herrn Ministers des Innern vom 23. d. M., Z. 2778 hat derselbe in der Wapen- und Rücksichtlich Farben-Frage des Landes Krain, in Berücksichtigung der an ihn von dem Verwaltungsrate der Laibacher Nationalgarde, von dem hiesigen slovenischen Verein und von mehreren Reichstag-Deputierten aus dem Lande Krain in Beantwortung einer speziellen Remonstrations des Kommandanten der Laibacher Nationalgarde gerichteten Eingaben, wörtlich auszusprechen befunden: Da aus den hierorts in dieser Angelegenheit vorgekommenen mehrfachen Verhandlungen und Erörterungen hervorgeht, daß das ursprüngliche Wapen des Landes Krain perlweiß, blau und roth war, wenngleich später im Jahre 1463 von Kaiser Friedrich IV. »der gemain Landschaft« (wie es in der Urkunde lautet) das ist den Ständen von Krain statt der Perlfarbe die Goldfarbe zugestanden ward, welches Zugeständnisse sich dieselben auch fortan bedienten. Da mit der erwähnten ursprünglichen Landesfarbe weiß, blau, roth auch das nach dem Regierungsantritte seiner Majestät des jetzt regierenden gnädigsten Kaisers Ferdinand im Jahre 1836 neuerdings für das Herzogthum Krain bestätigten und mit Hofkanzlei-Erlaß vom 31. Oktober 1836, Z. 21.911 bekanntgegebenen Wappenbild übereinstimmt, da ferner nach dem Inhalte der obbemerkten drei neuesten Eingaben mit allem Grund anzunehmen ist, daß der Wunsch — wenn nicht der Allgemeinheit — doch gewiß der überwiegenden Mehrheit im ganzen Lande Krain und insbesondere bei der Nationalgarde dahin gerichtet ist, sich der zuletzt bezeichneten alten Landesfarben (weiß, blau, roth) nicht aber der provincialständischen, als eigentlicher Nationalfarbe zu bedienen, so erachte ich es im Interesse der öffentlichen Ordnung und Ruhe zur Aufrechthaltung derselben für angemessen, die anstandlose Erfüllung dieses letzterwähnten Wunsches hiemit zu gestatten und anzuordnen. Hierbei bleibt es übrigens den dortigen Provincial-Ständen unbenommen, auch fernerhin von dem obgedachten speziellen Zugeständnisse für sich selbst Gebrauch zu machen, insofern sie wirklich darauf einen besondern Wert legen, und nicht etwa, von echt patriotischem Sinn geleitet, im wohlverstandenen Interesse der Einheit es vorziehen sollten, auf jenes immerhin eine Sonderung mit sich führenden Zugeständnis zu verzichten, und sich nun der allgemein gewünschten National-Landesfarbe anzuschließen und zu bedienen. Jedenfalls ist aber vorderhand bei bestehenden Wapen auf ständischen und sonstigen öffentlichen Gebäuden, Siegeln und dergleichen keine Änderung vorzunehmen, gleichwie auch gemäß der diesfalls abgegebenen Erklärung des Ministeriums des Aussen die künftige neu definitive Regulirung des österreichischen Gesamtwappens der neuen Gesetzgebung vorbehalten bleibt. Hievon wird die ständisch Verordneten-Stelle zur entsprechenden Beachtung in die Kenntnis gesetzt.« Laibach, am 29. Sept. 1848.« — (Ta odlok je stanovski odbor v seji dne 2. novembra leta 1848. vzel z lakonično pripombo na znanje: »Zur Wissenschaft zu nehmen und in den Akten aufzubewahren.«) Mesta, ki so tu poudarjena, so enako poudarjena tudi v uradnem gubernialnem odloku; Stanovski arhiv, fasc. 10./1848, št. 674. — Iz tega sledi: Barve kranjske dežele so bile od davnine in ostanejo: belo-modro-rdeča. Stanovi, katerih pa danes več ni, smejo, če hočejo, nositi zlato-modro-rdečo, vendar pa cesarska vlada tega ne želi, in sicer zato ne, ker »resnični patriotični čut in dobro umevan interes enote« zahtevata, da se v kranjski deželi odločene kranjske deželne barve splošno nosijo. Želja po zlato-modro-rdeči zastavi se pa celo izrečno označuje kot »separatizem« brez pravega upravičenega razloga. — Nemci se zaganjajo v »panslavistični del S. L. S.«, češ, da je pod pritiskom »Naroda« preprečil izobesenje imenovane zastave. Nemcem povemo glasno in jasno, da je vsa slovenska katoliška javnost popolnoma edina v tem, da je belo-modro-rdeča zastava, ki je najdragocenejši simbol celo-

kupnega slovenstva, od davnine in po naredbi in volji cesarski tudi edina prava kranjska deželna zastava in da zato ni bilo čisto nič treba »Naroda«, da bi nas o tem poučil. To kranjsko deželno zastavo bomo slejkoprej pred nakanami Nemcev zvesto varovali, naj potem nergajo kolikor hočejo.

+ Inženir je postal v petek 25. t. m. na graški tehniki starešina »Zarje« g. Fr. Rueh.

Dr. Štrekljev naslednik na graški univerzi. »Slovenskemu Narodu« so ročajo iz Gradca: »Filozofska fakulteta graške univerze je poslala že pred dalje časom na učno ministristvo soglasno sprejet sklep, s katerim predlaga za izrednega profesorja slavistike kot naslednika profesorju dr. Štreklju na prvem mestu dr. Nachtigalla, na drugem mestu pa dr. Kidriča.« Dr. Nachtigall in dr. Kidrič sta sicer že spravila več svojih spisov v javnost, vendar ne vzbujata posebnih pričakovanj. V primeri z dr. Breznikom sta prava znanstvena palčka, toda dr. Breznik ne bo prišel v Gradec, ker je — duhovnik!

— Liberalna nestrpnost. Naš štajerski rojak, bivši predsednik katol. akad. društva »Zarja« v Gradcu, dr. Ogrizek, je dobil mesto odvetniškega koncipienta pri prid. Žitku v Novem mestu. Liberalni listi radi tega skoro vsak dan napadajo g. dr. Žitka ter hujskajo, da ga odslovi. Niti kruha ne privoščijo dr. Ogrizku, ker je tako značajan, da je ostal zvest veri svojega naroda. Kljub temu se še nahajajo kratkovidni ljudje, ki nočejo verovati na načeln boj v mejah naše domovine.

— Tako storite na vseh novih mašah! Po g. Antonu Šarvicelj v Podravljah se je nabralo za »Slovensko Stražo« na novi maši č. g. Cirila Kandutz na Brnci 20 K. Nabrano po g. A. Aljančiču na novi maši č. g. Janeza Černilec v Naklem pri Kranju za »Slovensko Stražo« 25 K 10 vin. Hvala iskrena! Posnemajte povsod! Na vseh novih mašah na Slovenskem se spominjajte »Slovenske Straže«!

— Okrožni zlet priredi v nedeljo, dne 3. avgusta t. l., kranjsko okrožje »Orlov« v Naklem. Spored: Ob 1. uri popoldne sprejem »Orlov« in gostov. Ob treh litinje v župni cerkvi. Po litanijah javna telovadba na trgu pred cerkvijo: a) proste vaje, b) orodna telovadba, c) skupine. Po telovadbi govor: »Naša organizacija in katoliški shod«. Govori brat Ivan Podlesnik. Nato veselica na vrtu g. župana Marinka s petjem, šaljivo pošto, ribjim lovom itd. Med telovadbo in pri veselici bo svirala godba. V skrajno neugodnem vremenu prireditve odpade. Oblačno vreme pa naj nikogar ne straši, da ne bi prišel.

— Dr. Unkelhäuser na dopustu. Zagrebški uradni list poroča, da je sekčni načelnik za notranje stvari dr. Drag. Unkelhäuser nastopil večtedenski dopust. Njegove posle je prevzel banski svetnik pl. Fodroczy, ker je obenem z Unkelhäuserjem šel na dopust tudi banski svetnik Jakšič.

— Žalostna smrt. V sredo zvečer ob pol 8. uri so našli v »Zvezdi« v Kranju mrtvega na tleh Jožefa Zidan, strojarja, doma iz Dobrunj pri Ljubljani, rojenega leta 1847. Revez je skoro celo popoldne presedel na klopi, dokler ni zvečer umrl. Na lice mesta je takoj prihitelo reševalno društvo in okrožni zdravnik g. dr. Edvard Globočnik, ki je mogel konstatirati le smrt. Kaj je bilo vzrok smrti, ni znano. Najbrž beda.

— Aretirani poštni sel. V Kandiji bil kot poštni sel zaposlen J. Mali iz Kandije. Poštarnju je bil že dalje časa na sumu, da špolira ameriška pisma. Prišel mu je na sled in ga ovadil direkciji. Ta je vpeljala proti njemu preiskavo ter ga suspendirala. Med tem časom pa je došli komisar konstatiral dejstva in oddal spise državnemu pravdnistvu. Ta je tega obdolžilo zlorabe in ga stavilo pod varstvo okrožnega sodišča, da ga to odda poročnemu zasedanju.

— Ubegli kaznjenc. Ferkolj iz Lašče se je sam vrnil v hišo pokore. Doma ni imel zavetja, ker sedi radi tatvine, katero je storil v škodo očeta.

— Vpis tvrdk v trgovski register. Semič: Fran Budkovič. Trgovina z mešanim blagom v sled smrti imetnika. — Metlika: Milan Guštin. Trgovina z mešanim blagom.

— Avtozveza Ljubljana—Celje. V nedeljo, 3. t. m., odpeljeta zjutraj iz Ljubljane dva avtoomnibusa. Prvi ob pol 7. uri do Celja, drugi ob pol 8. uri do Lukovice, od koder odpelje tamošnje ognjegasno društvo v Šiško. Tudi popoldne ob 3. uri oziroma ob pol 4. uri odpeljeta dva avtoomnibusa — seveda le, ako bode dosti izletnikov — eden do Celja, drugi do Lukovice. Avto, ki odpelje zvečer ognjegasce domov, se vrne ob 8. uri v Ljubljano. Rezervni avtoomnibus je družbam in društvom za izredne vožnje na razpolago. Informacije daje vodstvo na Vranskem.

— Avtomobilna zveza Ljubljana—Vič. Vič je dobil skoro redno avtomobilno zvezo z Ljubljano. Škoda, da avto prihaja le ponoči po 10. uri. Kdaj da odhaja z Viča, je neznano. Skoro gotovo šele zgodaj zjutraj. Tudi se ne ve dobro, kje ravno ložira sofer. Postaja je na pošti. Večje število pasažirjev se ne sprejema, ker se avto sploh izogiblje ljudi. Toliko v blagohotno upoštevanje vsem tistim, ki se za to avtomobilno vožnjo zanimajo.

— C. kr. arhivalni svet. Po smrti svojega predsednika barona J. Helferta se je centralna komisija za raziskavanje in shranjevanje zgodovinskih in umetniških spomenikov popolnoma reorganizirala. Prej je obsegala tri sekcije; prvo za predzgodovinsko in rimsko dobo, drugo za krščanske spomenike, tretjo za arhivalije. Vse te sekcije bodo odsihdob samostojne. Arheološki, predkrščanski oddelek se reorganizira v zvezi z arheološkim institutom na Dunaju, Krščanski spomeniki so polje za centralno komisijo za ohranjanje spomenikov (Z. K. Denkmalpflege), ki izvršuje svoje posle potom novoimenovanih deželnih konservatorjev, državnih uradnikov za cele provincije. Na Štajerskem, Tirolskem, Primorskem in Češkem že posluje, v mnogih deželah pa še niso imenovani. Nekdanja arhivalna sekcija pa se je podredila c. kr. arhivalnemu svetu pri notranjem ministristvu. Ohranil se je zistem zasebnih konservatorjev, ki opravljajo svoj posel kot postranski poklic. Zadnja »Straža« je objavila njih imena za Štajersko. Njihova naloga je pregledati in popisati vse arhive in biblioteke v svojem področju, pripraviti se o racionalnem načinu njih shranjevanja ter paziti, da se ne uničijo, raztresejo ali razprodajo. V interesu zgodovine je to gotovo hvalevredna naloga in zasluži, da se požrtvovalno podpira od vseh prizadejanih činiteljev, predvsem lastnikov arhivalnih zbirk in knjižnic. Gre za zapisano besedo naših prednikov.

— Umrl je v samostanu na Humcu za služni hrvaški književnik frančiškan Radoslav Glavaš, večletni tajnik pokojnega škofa Buconjića.

— Slovenci v Rimu. Rim, 29. julija. Danes ob pol 12. uri je sv. oče Pij X. delil avdienco. Med romarji sta bila sprejeta tudi romarja iz Idrije. Videti je sv. oče prav zdrav in krepko govori. — V Rimu je precej vroče, zjutraj in zvečer pa prav prijetno. Prihodnji petek bodo zopet avdienco in prideta na vrsto zopet dva Kranjca. Danes sta zamudila. — Pozdravi! Franc Oswald, Janez Gnidovec.

— Zaradi ropa, storjenega začetkom tega meseca, so zaprli delavca Erjavška in Peterlina iz Prelog. Oropala sta kovača Tominca. Nekoliko pijanega sta odpeljala na samotni kraj in mu pobrala vso imovino, to je 90 K in dežnik.

— Absolvence kranjskih kmetijskih šol opozarja se še enkrat na občni zbor njihovega društva, kateri se vrši v nedeljo 3. avgusta ob 10. uri popoldne v Medvoda, združen s predavanjem in poučnim izletom na deželno pristavo Robež. Odhod iz Ljubljane ob 9. uri 9 min. popoldne. Za vozove na pristavo in okrepičilo je preskrbljeno.

— V prisilno delavnico v Longovce na Štajerskem so včeraj odvedli slaboglasno 49letno Marijo Kosirnikovo iz Šmarce v kamniškem okraju.

— V tujini smrtnonevarno obstreljen. V Clevelandu v Ameriki je po prepiru radi neke malenkosti Poljak Stanislav Kowalski streljal na Slovenca Franceta Modica, ko se je ta vračal domov. Modic se v bolnišnici bori s smrtjo.

— Samoumor slovenskega socialista v Ameriki. V Čikagi si je prerezal vrat slovenski socialist Miko Kulovic, ki je znan po tem, da je »Amerikanskemu Slovincu« stavil vprašanje, ali je človeška duša okrogla ali štiriočlata in v katerem delu telesa prebiva.

— Odlikovani ognjegasci. Častno svetinjo za 25letno zvesto sodelovanje na gasilskem polju so dobili: Franc Buh, Anton Filipič in Jožef Škof, vsi člani horjulske požarne brambe, in Jožef Pirc, član borovniške požarne brambe.

— Umor stare gospe v Bjelovaru. Minolo nedeljo zvečer je 57letna gospa Ghilardi v Bjelovaru, mati nadporočnika Ghilardija v Zagrebu, šla zvečer sama čakati svojo hčerko, da bi jo iz kinematografa spremila domov. V bližini kolodvora je gospo nenadoma od zadaj napadel neki možki, jo zgrabil za vrat in daval, potegnil na tla in vlekel deset korakov stran s trotoarja na neko trato in jo ondi zadaval. Gospa je še tisto noč umrla. Ali jo je zločinec oropal, še ni znano. Storičca še niso izsledili.

Cenovnike šolskih tiskovin in učil smo razposlali vsem šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom. Letošnji cenovnik je zelo izpopolnjen. Imamo nekaj novih tiskovin; še bolj se je pa izpopolnila zaloga učil. Šolska vodstva, oziroma krajni šolski sveti lahko upo-

rablajo vposlani cenovnik za naročilni list. Vsaki pošiljatelj bomo priložili nov cenovnik.

ZABAVE TISKARSKEGA ŠKRATA.

Točo v litjskem okraju je včeraj tiskarski škrat v tozadevni notici silno razmesaril. Iz Preske je napravil Sevnico, iz Marske je napravil Mursko, iz župana Brica nekega Ogriča. Čudno, da je prizanesel dr. Zajcu. Iz abiturientov na sv. Joštu je napravil abstinence.

Cerkveni vestnik.

— Tri zlate maše. Redka slovesnost bo dne 3. avgusta t. l. v Ribnici. Trije gospodje obhajajo skupaj petdesetletnico mašništva, namreč č. g. dekan in častni kanonik Franc Dolinar, č. g. Karol Klinar, ki že nad 38 let opravlja službo v Novi Štiti in č. g. Henrik Dejak, umirovljeni župnik, rojen Ribničan. Slovesnost bo v nedeljo ob pol 11. uri v ribniški župni cerkvi. Iskreno čestitamo!

— Pastoralna konferenca za semiško dekanijo se vrši v Metliki dne 4. avgusta ob 10. uri popoldne.

— Pastoralna konferenca za novo-meški dekanat radi duhovnih vaj se ne bo vršila dne 18. avgusta, ampak šele v ponedeljek 1. septembra t. l.

— Duhovne vaje za gg. učiteljice. Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani ustreza tudi letos želji gg. učiteljic, ki bi se rade udeležile duhovnih vaj. Te se bodo letos obhajale od 31. avgusta do 4. septembra. Gg. učiteljice, ki se jih želijo udeležiti, so prošene, da se oglasijo ustno ali pismeno do 30. avgusta. Drugi ali celo tretji dan ni dovoljeno vstopiti.

Po svetu.

— Delavci se otrsajo socialnih demokratov. V veliki papirnici Steyermühl na Gornjem Avstrijskem so pri volitvah v delavsko zavarovalnico za nezgode socialni demokratje popolnoma propadli. Dobili so samo 186 glasov, medtem ko je bilo krščansko-socialnih do 500. Do sedaj je bila zavarovalnica v socialnodemokratskih rokah.

Kania — glavni urednik »Pester Lloyd«. Ogrski listi poročajo, da pride namesto pok. dr. S. Singerja za glavnega urednika k »Pester Lloyd« sedanji šef literarnega urada v našem zunanem ministristvu — znani pl. Kania. Kania je mesto baje že sprejel in bo imel 80.000 K plače. V kratkem se poslovi iz zunanjega ministristva.

Nevesta honveda. »Grazer Volksblatt« poroča: Iz Varaždina se nam piše: Honvedni infanterist Gabor je dobil pred petimi dnevi petdnevni dopust. Obiskal je svojo nevesto v Kisvaru. V družbi je šel nato v gostilno. Komaj so se vsedli, pride neki Döme, ki se je bahal, da je zapeljal Gaborjevo nevesto. Gabor je obledel, ni zinil besede, potegnil bajonet in ga Dömeju potisnil do ročaja v srce. Döme se je mrtev na tla zgrudil. Gabor je spravil bajonet nazaj v nožnico in drl iz gostilne ter takoj odpotoval v svojo garnizijo, kamor je došel ponoči in se takoj podal k polkovniku Banffyju, ki so ga morali zbudit, ker je spal. Vojak je pokazal polkovniku še krvav bajonet in je polkovniku javil: »Gospod polkovnik! Najpokornejše javljam, da pridem naravnost iz Kisvarde, kjer sem usmrtil Aleksandra Dömeja, ker je mojo nevesto zapeljal. Nevesto sem čez vse ljubil in ker se je lopov s svojim dejanjem bahal, sem ga zabodel. Nisem hotel, da me orožniki ali policisti aretirajo. Prišel sem, da me moja vojaška oblast kaznuje. Prosim, odpustite, da sem Vas ponoči motil in Vas prosim, da me aretirate.« Polkovnik Banffy je stopil proti morilcu, ga potapljal po rami in mu rekel: »Odstopite!« Vojškemu sodišču je polkovnik takoj poročal, a sodišče z ozirom na vojaško postopanje vojaka in ker je skesano obstal, Gaborja ni ukazalo aretirati. Gabor se sme ob službe prostem času izprehajati po mestu.

Pasja moda v Parizu. Pariz ni merodajen samo za moško in žensko modo, marveč tudi za — pasjo. Ravno sedaj imajo v Parizu pasjo razstavo, kjer je prilika presoditi stanje sedanje pasje mode. Navadni jermen in vrstica že davno ne zadostujeta več, saj svetovna dama danes gleda na to, da je pes, ki jo spremlja, in njegova oprema harmonično dopolnilo njene toalete. Da se to doseže, morajo s svojo umetnostjo pri-skočiti na pomoč cizelerji, zlatarji, juvelirji, krojači in celo čevljarji. Ti mojstri morajo znati individualizirati, to je za vsakega psa posebej morajo ustvariti primerno opremo. Temnolisasti »bulldoggi« pristojna rdeče usnje in pozlačeno srebro. Ako je belo lisasta, morajo imeti opremo iz belega usnja, okrašeno s kalaiti. Ogrljak iz las je docela nedopusten. Za majhne naročene psičke, »King-Charles«, bolonjce, pekinske in japonske pse je vzeti ozek, iz finih pentelj sestavljen srebrni ogrljak z

majčkeno zaponko in finimi cizeliranimi okraski. Jako eleganten, a za pasjega »dandyja« nekoliko neprijeten je ogrljak iz lakastega usnja. Majhni kužki opičje podobe dobe, ako so črni, prsno opremo iz belega, z opali okrašenega usnja. Hrti nosijo svetle, s portami obrobljene šabake. Avtomobilna toaleta modernega psa je iz angleškega blaga in krzna. Široki plašči, mehka ogrinjala — vse v priprostih mirnih barvah — spadajo k pasji potni toaleti. Žepi ob straneh z žepnim ročkom, ki so bili prej tako priljubljeni, veljajo sedaj za nedopustno neokusnost. Ob morskih kopališčih se sprehajajo psi v tesnih trikotih, preskrbljeni so pa seve tudi z nepremočnimi oblekami, da se ne prehlade. Najnovejšje v pasji modi so pa čevlji. Za daljine izlete dobe solidno izdelano, močno obušalo, za mestne izprehode pa morajo biti čevlji fino, nežno delo. Da, ti psi nosijo celo »galoše« iz črnega baržana, da so spodnji dragoceni svileni čevlji zavarovani. Da k vsemu temu spadajo tudi zapestnice ali prazprav zanožnice, se razume samo ob sebi. Nekateri dame so dale v te zanožnice vdelati tudi lepe majhne ure — a to se je tudi psom zdelo preneumno in tako je ta reč za enkrat odpadla. A kdo ve, kaj vse nam še prinese pasja bodočnost?

Rekord v tatvini. V Kraljevcu (Königsberg) na vzhodnem Prusku so neznani zlikovci pri belem dnevu in v vrvežu velikega mesta ukradli z višine cerkvenega stolpa zvonikovo ost s križem. Te dni popravljajo cerkveni stolp in zato je zgradba obdana z odri od tal do vrha. Ugodno priliko so sedaj porabili drzni tatovi ter so splezali do precej močno pozlačene bakrene osti, ki jo že kako spravijo v denar.

Pogibelj avstrijskega parnika Clara Camus. Kapitan tržaške družbe Gerolomuch & Comp. je poročil o potopu parnika »Clara Camus«, ki je vozil premog iz Caraffa za c. kr. mornarico in ki se je pri rtu Vilano na severnem Španskem potopil. Radi goste megle sem zavozil v ponedeljek zjutraj na pečine v bližini rta Brorino. Parnik je dobil malo luknjo, a voda se je s sesalkami odstranila. Obstajala je nevarnost, da vržejo ladjo valovi na še bolj nevarne pečine. Ob 7. zvečer sem zato odplul proti El Herrolu. Sesalke so ves čas uspešno delovale, a ob 8. uri je pa morje zopet gosta megla pokrila, ob 10. je stopila voda v ladjo, ker čvi niso več delovale, ob 2. uri zjutraj ni krmilo več ubogalo, pol ure pozneje smo ladjo zapustili, ki se je nato čez nekaj minut potopila. Rešili smo se vsi v štirih čolnih in smo priveslali brez tuje pomoči v El Herrol. Parnik je vozil 4600 ton premoga za c. kr. mornarico v Pulju. Ladja je bila zgrajena leta 1910.

Žurnalistova osveta. Iz Petrograda javljajo to-le smešnico: Izdavitelj dnevnika »Turkestaneč« je bil kaznovan radi nekakega članka z globo 500 rubljev. Glob je že bil gospod Novikov vaju, a da ga oblast kaznuje radi vsake malenkosti, to ga je pa le kahalno. Da bi se iznebil jeze, je tuhtal ves čas za plačanje globe dovoljenega roka, kako bi se bolje oddolžil policiji. In našel je pravo: Nabral je za pet sto rubljev bakrenih kopejk (najmanjših ruskih novcev) in ko je prišla policija terjat, je triumfirač pokazal v kotu redakcije 6 vreč denarja. Policijski uradnik si je jezno ugriznil ustnice, nato pa je poslal po voz, da so globo odplačali. In naslednji dan je imel Novikov že zopet plačilno opovelje za 500 rubljev — globa radi norčevanja s policijo.

Zaplenjena razstava. Od 19. do 27. julija letos se je v Bochumu vršila poljska obrtna razstava, ki je imela samo zadnjo nedeljo nad 6000 plačujočih obiskovalcev. Kmalu po otvoritvi je prišla v razstavo kriminalna policija in zaplenila naslednje predmete: Poljske društvene znake, broške itd. iz tovarne Pendowski v Poznanju; slike v Kostowiczewi skupini iz Bruckhausna; spomenico o štedljivosti in finančnem razvoju, ki jo je izdala poznanjska banka Przemystowcow, veliko sliko o poljsko-ruski bitki pri Grochovu l. 1831.; glasbene omarice za otroke, ki jih je razstavila trdka Znicz, razglednice, ki jih je izdala poljska rudarska zveza, obrisače s poljskimi orli, ki jih je razstavilo neko poljsko žensko društvo itd. itd. Tobačne liste, ki so bili že preje zacarinjeni, so zacarinili še enkrat in vrnili denar šele kasneje, ko so se predložili vsi izkazi in potrdila. Ko je policija opravila svoje delo, so prizadeti razstavljalci dali natisniti velike plakete z napisom: »Zaplenila pruska policija« in jih obesili na svojih prostorih. In pruska policija je zaplenila tudi te plakete.

Tiha predstava. V Schwerte na Nemškem je bila napovedana druga predstava neke potujoče gledališčne družbe. Ob 8. uri zvečer je imel biti začetek in občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je videlo igralce iti na oder. Kljub temu pa se zaginjalo ni in ni hotelo dvigniti. Ljudje so se

naveličali čakanja in začeli glasno godrnjati. Ob 9. uri je stopil neki gospod za kulis, da bi se prepričal, kaj se je pravzaprav zgodilo. Na svoje začudenje opazi, da so igralci skozi odprto okno zbežali na prosto. Samo ravatelj je še ostal, ki je moral končno občinstvu vrniti vstopnino.

Živa priča iz Napoleonovih časov. V nekem pariškem predmestju živi v zelo skromnih razmerah 105letni starček Pierre Schamel-Roy, ki je kot 12-leten deček videl in govoril z Napoleonom I. Njegov oče je bil kot vojak v Napoleonovi telesni straži in Pierre se je rodil v versaillevski palači. Pierre se je večkrat igral s cesarskim princem »rimskim cesarjem« in še danes hrani kot največjo dragocenost — punčko, s katero se je mali princ igral. Starčku se sicer poznajo njegova visoka leta, vendar je še lahko spoznati, da je bil v mladosti postaven mož. Ves mladosten pa postane, kadar pripoveduje o Napoleonu. »Cesar! Da, jaz sem videl cesarja! Trikrat je bil na Sv. Heleni, kamor je njegov oče — zvest od smrti — sledil velikemu Napoleonu. Na očetovo prošnjo je enkrat smel pred cesarja. Dobro se še spominja »jetničarja« — sir Hudson Loeja, pred katerega so ga najprej peljali. Britanski guverner je sumil, če nima morda 12letni Francoz kake tajne naloge, t. j. pisem za Napoleona; zato ga je dal sleči in popolnoma preiskati. Našli niso ničesar. Nato so ga peljali k Napoleonu, pred katerega je pokleknil in mu poljubil roko. Napoleon ga je pogladil po lasih in ga imenoval »zvestega malega dečka«. Starček še danes ne more pozabiti Napoleonovih temnih oči s prodirljivim pogledom. Vso starčovo dušo izpolnjuje spomin na velikega cesarja. Njegov skromni dom je okrašen s samimi spominki iz one dobe, Napoleonovih slik visi po stenah brez števila. 48. leta se je Schamel-Roy boril na pariških cestah in bil ranjen. Kasneje je bil mnogo let garderobier na pariški operi in sedaj uživa državno pokojnino — poldrug frank na dan. 105letni starček — 25. avgusta bo praznoval 106. rojstni dan — je še jasnega in živahnega duha; čita in piše brez očal. Hrani se večinoma s sadjem in mlekom. Rad se pohvali, da se mu roke še prav nič ne tresejo, da gre še vsak dan na izprehod in da si še sam zakrpa obleko. Ob slovesu vam s trdno roko napiše na vizitko posvetilo: »V spomin na stoletnega, čegar roko je držal v svoji Napoleon I.«

Wertheim, znani tovarnar za blagajne, je za svoje zasluge na industrijskem polju dobil baronstvo.

Kako žive jegulje. S tem vprašanjem se je zlasti temeljito pečal ihtolog dr. Brühl. Jegulje morejo vsled svojih ozkoodprtih skrg razmeroma dolgo živeti na suhem ter se zariti v močvirno zemljo. Da bi se pa hodile ponoči na polja past in grah zobat, je pa bajka. Jegulje žive skoro po vseh evropskih vodah, samo v tistih rekah ne, ki so v zvezi s Črnim in Kaspijskim morjem. To pa zato ne, ker se jegulje drste zelo globoko, v Črnem in Kaspijskem morju je pa že v majhnih globinah tako malo kisika in tako veliko žveplenega vodika, da jegulje ne morejo živeti. Jegulje gredo navadno ponoči na svoje velike izlete iz morja v reke in ob tej priliki puščajo svoje ikre. Na tem potu jih ne ovirajo niti vodopadi, kar priča Rena in Rona. V rekah ostanejo jegulje po pet do šest let, nakar gredo na svoje »ženitno potovanje« v morje. Za to si izbere najraje temne tople noči in potujejo v skupinah po trideset in več skupaj. Hranijo se jegulje z glistami, žabami, ribami in drugimi vodnimi živalmi ter so zelo požrešne. Pozimi se globoko zarijejo v blato na dnu voda.

IV. mednarodni kongres delegatk ženskih katoliških društev se je vršil ta mesec v Londonu. Delegatione so zastopale dva milijona članic. Delegatione so bile poslone iz naslednjih dežel: iz Nemčije (»Katoliška ženska zveza«) bar. Mirbachova, (»Zveza žen-delavk«) gospodična pl. Schalscha-Ehrenfeld, (»Zveza katoliških učiteljic«) gospodična Schmitzeva; iz Avstrije (»Državna organizacija katoliških žen«) grofica Walterskirchenova; iz Belgije markyza de Chasteler, baronica Nicaise, markyza de Liederkerle; iz Bostona gospodična Walsch; iz Kanade markyza de Courey; iz Španije gospa Girrandier y Badia; iz Francije (»La Ligue patriotique des françaises«) vikomtesa de Belard, (»Action social dela femme«) gospa Chenn in gospa Leroy-Liberge, voditeljica mednarodne katoliške zveze; iz Poljske grofica Wodzicka in gdčna Alma Padema; iz Argentinijske gospa de Gramajo; iz Švice (»Katoliška ženska zveza«) baronica Montenachova, za mednarodno obrambo deklet grofica de Villeneuve in gdčna Clementova; iz Anglije mis Margaret Fletscher, contes of Denbigh in dr. Podani so bili referati o »gledališču na Španskem« (gospa Girandier), o tisku v Belgiji (baronica Nicaise), o tisku v

Nemčiji (gdčna pl. Schalscha), o katoliški vzgoji na Francoskem (gospa Chenn), o domovinski ligi žen v Franciji (vikomtesa de Belard), o zvezi katoliških žen v Nemčiji (baronica Mirbachova), o službenih uradih v Angliji (gospa Leroy-Liberge) in dr. Slavnostnemu shodu je prisostvoval kardinal Bourne. — Zlasti ostro je nastopil kongres proti trgovini s človeškim mesom in je sprejel pripravno resolucijo.

Ljubljanske novice.

DIJAKA PETRIČA NAŠLI MRTVEGA V KAMNIŠKIH PLANINAH.

Zadnjo soboto zjutraj je šel dijak II. državne gimnazije v Ljubljani, Petrič, sin učitelja v Spodnji Šiški, na Kamniške planine. Plezal je čisto sam po grebenih z Rinke na Skuto. Vsled velike megle ni mogel naprej in se je zato vrnil nazaj v planinsko koč na Kamniškem sedlu. Oskrbnica ga je že toplot svarila, naj ne plazi po grebenih sam, brez plezalk in vrvi, ker se mu utegne pripetiti kaka nesreča. V nedeljo zjutraj sta prišla v koč na Kamniškem sedlu še dva dijaka, Tominšek in Hilbert. Podali so se vsi trije zarana na Skuto. Tominšek in Hilbert sta šla po markirani poti, Petrič pa je šel z Rinke po grebenih. Med potjo so vsi trije dajali znamenja in eden drugemu s klici odgovarjali, dokler so se slišali. Tominšek in Hilbert sta prišla srečno na Skuto, a Petriča ni bilo od nikoder. Pogledala sta v zglaševalno knjigo na Skuti in videla, da se Petrič ni vpisal. To se jima je čudno zdelo; vendar sta šla naprej do kokrskega sedla, misleč, da ju je Petrič prehitel. Ker ga tam nista našla, sta šla nazaj v Kamniško Bistrico pogledat. Ker ga tudi tu ni bilo, se je podal Tominšek še enkrat na Kamniško sedlo in pregledal vso pot do Skute. Ker ni bilo o Petriču nebene sledi, je sporočil Tominšek vso zadevo lovcu Bosu v Kamniški Bistrici. Ta je šel z nekim pastirjem v ponedeljek na planine in preiskal južno in severno stran Skute, a ni našel ničesar. Dijak Tominšek, sluteč nesrečo, je sporočil vest o pogrešanem tovarišu svojemu očetu dr. Tominšku, predsedniku Planinskega društva v Ljubljani.

Takoj se je zbrala rešilna družba, sestoječa iz znanih planincev gospodov: Brinšek, Kunaver Jože, Hrovatin in Bizjak. Odpeljali so se iz Ljubljane v torek popoldne. Šli so na Kamniško sedlo, na Okrešelj, na Savinjsko sedlo, kjer jih je že čakal član češke podružnice dr. Čermak, sedaj na Jezerskem, s petimi delavci. Družba je začela nato preiskovati ledenik ob stenah Skute in Rinke. Ko so opazili, da ima ledenik razpoke, so začeli preiskovati tudi te. In res, pri zadnji največji razpoki, en meter široki, so zagledali v globini 4 metrov Petriča — mrtvega. Ležal je z glavo proti tlom obrnjen. Razpoka pod njim je šla še 8 metrov dalje v tla. Ponesrečenec se je moral prijeti za kako skalo, ki se je brčkone odkrutila, da je padel na ledenik in odtod v razpoko. Pasti je moral najmanj 200 metrov globoko. Krvnih sledi ni nobenih, ker je v ponedeljek zvečer po planinah razsajala strašna nevihta in toča. Ponesrečeni dijak je bil ves razmesarjen. Ro-ke ima nazaj zvite, zlomljene, glavo čisto stlačeno, noge v členkih nazaj zavite in zlomljene prste kosti. Tudi prsa ima trikrat razrezana in razparana. Od obleke mu ni drugega ostalo kakor kos hlačnika in kos srajce. Truplo je bilo zledenelo in je bilo treba odkopati. Potegnili so ga kvišku z vrvmi, zavili v rjuhe in spustili polagoma po ledu do proda. Tu so ga naložili na nosila in ga v sredo prinesli skozi Zrelo v mrtvašnico na Gornje Jezersko. Pokojni Petrič je bil srednjevelik, krepek, miščast, živahen fant, dober dijak. Bil je vnet planinec, prijatelj gora — samo nekoliko preveč korajžen in drzen. In to mu je bilo v zlo. Ljubitelj gora je našel v gorah svoj — grob.

Ij Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico vabi vse ljubljanske dijake na sestanek, ki se vrši v soboto, dne 2. avgusta, ob 10. uri popoldne v Ljudskem domu, I. Pridite vsi, ker je važen pomenek glede katoliškega shoda. Vse, tega tihoče se oglase sprejema podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico. — Predsednik.

Ij Napad na polic. nadzornika. Te-sarski pomočnik Jak. Skodlar iz Zg. Šiške je bil 18 let od doma in se je menda ves čas zadrževal v Trstu. Sinoči je pa prišel domov, seveda s tržaškimi manirami prozet ter se spustil v atako s policijskim nadzornikom, ki se je peljal s kolesom. Ker se ga ta nikakor ni mogel otrebiti, ker je bil brez sablje, je Skodlarja udaril s samokresom po glavi ter ga napravil nezmožnega za nadaljno rabuko. Skodlarja so na policiji

za silo obvezali, potem ga pa poslali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Ko ozdravi, se bo moral pa še zagovarjati pred sodiščem.

Ij Vojaška godba koncertuje danes zvečer ob pol 6. uri v »Zvezdi«.

Ij Tiskano poročilo o dunajskem evharističnem kongresu je došlo in ga dobe ljubljanski udeležniki, ki so plačali 10 K, vsak delavnik od 10. do 12. ure v pisarni »Protialkoholne zveze Sveta vojska« v Alojzijevejšču, Poljanska cesta 4.

Ij Zahvala. Ubogi družini Peterkovič so darovali: Fr. Sval, Zatičina, 2 K. — Gosp. kurat v prisilni delavnici v Ljubljani 4 K. — Nabrano na predavanju Šišenskega prosvetnega društva 6 K 10 vin (se je podarilo v živilih). — P. H. Sattner 2 K. — Revna mati prosi še nadaljnjih darov. — Marija Peterkovič, Spodnja Šiška (pri Jesihu).

Ij Kanarček je pobegnil g. polkovniku Zahradničku. Tiček je imel na nogi kot znamenje koločarček. Kdor ga dobi, naj ga blagohotno odda v Cigaletovi ulici št. 1.

Koroške novice.

k Koroško slov. kat.-nar. dijaštvo priredi v dneh 8. do 10. avgusta v Logavasi pri Vrbi in deloma v Celovcu socialni kurz, ki bo obravnaval nekatera za Koroško zelo važna vprašanja. Med dvanajstimi referati so tudi sledeči: »Moč nemštva na Koroškem v gospodarskem oziru« (t. Rauter); »Šolski sistem na Koroškem« (t. Sibic); »Odkod izvira moč socialne demokracije na Koroškem« (t. Jug); »Jugoslovansko vprašanje« (t. Wedenig); »Pomen Orlov na Koroškem« (t. Kulterer); »Abstinenčno gibanje« (t. Mlinar); »Izobraževalno delo« (t. gdč. Piskernikova). Ob tej priliki ustanove na Koroškem abiturienti zavodov sv. Stanislava ljudsko knjižnico kot trajni spomin na gimnazijska leta in prirede v nedeljo, 10. avgusta, v Celovcu koncert.

— **† Andrej Einspieler.** Dne 28. julija ob 8. uri zvečer je v Slov. Blajbergu na Koroškem umrl župnik in knezoškofijski duhovni svetnik Andrej Einspieler. Pokojnik, ki je 20. julija letos praznoval val svoj 40 letni mašniški jubilej, je bil rojen 30. novembra leta 1849. v Svečah v Rožni dolini. V mašnika posvečen je bil dne 20. julija 1873. Kot kaplan je deloval v Glodnici (do konca leta 1874.) in v Grabstajnu (1876.), potem kot provizor in župnik pri Sv. Petru pri Grabstajnu (1882.) in od tedaj kot župnik v Slov. Blajbergu. Pogreb je bil danes popoldne. Zaslužnemu slovenskemu možu bodi zemljica lahka!

k Za alkohol vse. Iz Beljaka poročajo: Ključavničarski pomočnik Libošeg je stavil za liter piva z nekim monterjem, da preplava Dravo na določ. mestu. Pri Kastnerjevi tovarni za sodavico je skočil Libošeg v Dravo in plaval po vodi navzdol. Nekoliko proč od kavarne »Drau« je pa naenkrat izgubil pod vodo in ni prišel več na površje. Vzlic skrbnemu iskanju niso mogli dobiti Libošega.

k Smrtna kosa. V Celovcu je umrl graščak Romuald Holenic. — v Borovljah je umrla posestnica pekarije Uršula Pachner.

Iz slovanskega sveta.

Zborovanje slovanske zdravniške zveze se vrši letos ob priliki XVII. mednarodnega medicinskega kongresa v Londonu. Sestanek v sredo, dne 6. avgusta, ob 9. uri popoldne v Royal School of Art (Soud Kensington). Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja po predsedniku slovanske zdravniške zveze. 2. Razgovor o sklepih rednega zborovanja v Krakovu dne 17. julija 1911. 3. O sodelovanju narodnih zvez v permanentni komisiji mednarodnih zdravniških kongresov. Poroča profesor Wicherkiewicz. 4. Volitve. 5. Določitev kraja, na katerem naj se vrši prihodnje zborovanje. 6. Samostojni predlogi. 7. Zaključitev zborovanja. V slučaju, da se dnevni red ne izčrpa do 1. ure popoldne, določiti se druga seja na prihodnji dan. — Dvorni svetnik profesor dr. Wicherkiewicz, predsednik.

Avgustove slavnosti lužiskih Srbov. Letošnji glavni shod (skhadžowan-ka) srbske učee se mladine se bo vršil 9. 10. in 11. dan meseca avgusta v Njebjelčicah (Nebelschütz) pri Kamencu (Kamenz) na Saksonskem. V soboto popoldne je shod dijaškega odbora, zvečer prijateljski sestanek. V nedeljo popoldne bo javni slavnostni ljudski shod, na katerem bodo dijaki poročali o svoji delavnosti v minulem šolskem letu. Zvečer bo pa velika slavnostna akademija (gledališče, koncert, a po dovršenem programu ples). V ponedeljek bo skupen zlet udeležencev slavnosti v okolico. Njebjelčice so velika katoliška župnija, ki si je še ohranila krasno na-

rodno žensko nošo. Češki listi vabijo Čeha, naj pohite na rečeno slavnost lužiških Srbov, ki žive odtrgani od ostalega slovanstva sredi nemškega morja. Vsekako bo zanimiva ta skhadžowan-ska srbskega dijaštva. Njebjelčice so od Kamenca oddaljene uro hoda. Čehi in Moravani se bodo v precejšnjem številu udeležili imenovanih slavnosti; zlasti Moravani, da vrnejo lužiškim Srbom njih obiske na letošnjih velegraj-skih slavnostih. — Druga slavnost bo v nedeljo, dne 24. avgusta, v Pančicah (Panschwitz) blizu Kamenca. Srbsko pevsko društvo »Lipa Srbská« bo imelo blagoslovljenje novega prapora ob udeležbi vseh lužiško-srbskih društev, kar bo tudi pravi ljudski shod. Začetek slavnosti bo ob dveh popoldne, nato bo velik izprevod, koncert in javen shod. Tudi na tej slavnosti bo videti lužiške Srbe v prelepih narodnih nošah. — Ta zanimiva slovanska deželica, obdana krog in krog od trdih Nemcev, se razprostira v daljavi 30 in v širjavi 12 km ob zapadni strani železniške proge, ki drži od avstrijske meje preko Kottbusa proti Berlinu. Lahko si mislimo, da imajo lužiški Srbi v narodnem oziru sila težko stališče, a kakor vidimo iz zgoraj navedenega, jim čut slovanstva še vendar in odmrli.

Nesreče na Donavi. Iz Kremsa se poroča, da je pri Sarmingsteinu neka ladja zavozila v skalo in se potopila. Utonilo je šest oseb.

Štajerske novice.

š **Velika »izguba« ljubljanske kreditne banke.** »Slovenski Narod« pogreva, kakor znano, že popravljen laž, kakor bi eden naših spodnještajerskih denarnih zavodov pri dražbi nekega posestva na Kranjskem zgubil 100.000 K. Kakovost takih poročil označuje dejstvo, da liberalni listi molče o tem, da je pri isti dražbi ljubljanska kreditna banka propadla z zneskom 70.000 K. Seveda tudi ta zavod s tem še ni izgubil te terjatve, ker ima dovolj varnosti drugod, istotako kot naš zavod (čegar terjatev je do zneska 70.000 K plačana, oziroma deponirana); pribiti pa moramo to dejstvo, da primerno označimo hudobno in pristransko poročanje liberalnih listov.

š **Štajerski pododbor Slov. dijaške Zveze** ima svoj letošnji občni zbor dne 3. avgusta na Gomilskem v Savinjski dolini. Vabljeni so vsi katol.-narodni visokošolci, bogoslovci, abiturientje in drugi dijak, da se ga v obilnem številu udeležijo, zlasti ker se pododbor spremeni v podružnico.

š **Osebnost.** Skušnjo za geometra je napravil v Gradcu Mariborčan Emil Dumo. Svojo pisarno bo otvoril v Gradcu.

š **Peter Rosegger**, znani štajerski pisatelj, slavi danes svojo sedemdesetletnico. Rosegger sicer v svojih spisih ne stoji na krščanskem svetovnem nazoru, a njegovim spisom se le pozna, da je sin poštenih katoliških kmečkih staršev. Mož išče v svojih spisih Boga in pristrano piše o Mariji, prečisti Devici, vsled česar ga je ljubljanski pastor Hegemann že večkrat prav prostaško nadržal. V opisovanju štajerskega ljudstva, njegovem žitju in značaju, je Rosegger mojster, ki mu ga ni enakega. Slovanom je pa mnogo škodoval po svojem delu za nemški »Schulverein«.

š **Samomor štajerca na Dunaju.** Ob Dunajščici (kanalu) se je 26. julija ustrelil z revolverjem Jožef Stajnshek, kovaški pomočnik, rojen leta 1892 v št. Florjanu pod Bočem, okraj Ptuj. Na obrežju so našli odprto pismo na starše in več drugih reči. Mrtveca še niso mogli najti. Vzrok samomora je neznan.

š **Nesreča z revolverjem.** V nedeljo, dne 27. julija se je na Vurbergu pri Ptuju zgodila huda nesreča. Dva že odrasla fant sta streljala z revolverjem. Ker se revolver ni hotel sprožiti, obrnil ga je baje mladenič Martin Čeh proti sebi, a takrat je strel počil in ga je zadel naravnost v srce, da je bil priprici mrtve. Če bo sodnijska komisija drugače spoznala, bomo poročali.

š **Toča in neurje.** Dne 28. t. m. je toča hudo klestila pri Spodnji Sv. Kungoti pri Mariboru. Dne 16. julija pa v Radanovesi pri Zrečah. Dne 27. julija je bila strašna nevihta v Škalah. Strela je zažgala več hiš.

š **Več volkov** se je priklatilo v srednje- in gornještajerske planine in na tamšnjih visokih pašnikih mesarijo živino, govedo in ovce. Dosedaj so volkovi pobili že nad 40 glav živine. Oblastva in lastniki lovov so vzporedili že več velikih lovskih pohodov proti divji zver, a dosedaj se še ni posrečilo nobeni lovski družbi dobiti zverino v svojo pest. Nekateri lovci pripovedujejo, da je volk, drugi zopet, da je ris. Vsekako pa je zašlo na štajersko več volkov. Po sledu poznati, mora biti en volk pravi velikan.

š **Pokopali** so včeraj v Trbovljah so-druga Lesničarja, ki je v nedeljo nenadoma prišel ob življenje.

Primorske vesti.

p **Jadransko ribištvo.** 26. t. m. se je na Reki osnovalo novo društvo »Neptun« za izkoriščanje rib in ribolova. Društvo razpolaga z glavnico 840.000 K in si je stavilo nalogo, da s svojimi 18 motornimi čolni in drugimi jadrnicami izvede dobro organizacijo ribištva na Jadranskem morju ter dobaviti ribe ne samo za Reko in Primorje, marveč za vsa večja mesta na Hrvaškem in Ogrskem. V Žurkovu bo društvo zgradilo tovarno za ribje konzerve. Sedaj bo tudi zagrebška občina lahko v večjem obsegu uvažala morske ribe, in sicer tudi boljše vrste. Doslej je občina v večji količini in redno prodajala samo cenene »lose«.

p **Časnikar vohun.** Reški časnikar dr. Mario de Rocco z Reke je v Pulju vohunil v korist Italije, a so ga zalotili in mu je radi vohunstva prisodilo kraljevsko sodišče na Reki poldrugetni državni zapor in 2000 kron globe. Višje sodišče je pa po- višalo dr. de Rocco zapor na tri leta, njegovemu sovohtonu Napoleonu Tuisu pa na poldrugetno leto.

p **Iz sodne službe.** Primorsko deželno višje sodišče je imenovalo za avskultante pravne praktikante R. Čubranića, F. Rafaelija in G. Sločovića, za officiala pri civilnem deželnem sodišču v Trstu pa kancelista Jožefa Mazzarola.

p **Poizkušeni samomor.** Samomorilni poizkus je naredil Janez Faltrin, posestnik v Jesenici pri Cerkmem. Krogljo si je pogljal nad levim očesom v glavo. Smrt ni takoj nastopila, vendar ni upanja, da bi okrevljal. Vzrok je baje žena.

Vojskovodja in glavni stan.

Moderna vojna slika.

Velikanske vojaške množice modernih vojsk in že skoro kot pravljica se glaseče prometne in občevalne možnosti so morale sameposebi dovesti do popolnega pre-stupstva v načinu operacijskega vodstva. Minuli so časi, ko je mogel generalissimus visoko na konju, obdan s svojim štabom, z razglednega griča pregledati in voditi besnečo bitko in, kadar se je nagibala vojna sreča na sovražnikovo stran, sam peljati z visokopovzdignjeno zastavo zadnje polke v boj. Izginila je poezija bojnih poljan, umaknila se je suhoparni tehniki časa.

Tudi manevrska slika s svojim daleč spredaj, če le mogoče v poziciji artiljerije etabliranim glavnim stanom se ne strinja z vojno sliko, kajti tak glavni stan nadzira in preizkuša obe stranki, da more presoditi vrednost vodstva in izvežbanost čet. Saj traja manevrski boj le malo dni, manevrska bitka le par ur. Drugače je v resnem boju, če se vojskujejo po več dni mili-jonske čete v več milj dolgi fronti!

Današnji vojskovodja je oddaljen od bojnega besnenja, oddaljen od živce pretresujočih vplivov bojnega polja in smrdu krvi ter gluščega grmenja topov. Življenje in zanesljivost, žilavost in fizična vztrajnost vojaka, čegar genij odločuje usodo države, so predragocene dobrine, ki se ne smejo postavljati v nevarnost.

Glavni stan je velika, sama zase obstoječa skupščina več sto ljudi, ima različne pisarniške oddelke, lasten tržen in lastno kuhinjo — ne vselej najslabšo! Na pohodu ali na cesti zavzema glavni stan nad en kilometer velik prostor. Tu je predvsem šef generalnega štaba, desna roka vojskovodje, in — če je slednji kronana glava, kakor je bilo zdaj pri nekaterih balkanskih armadah — pravi »Spiritus rector« (vodilni duh). Potem pride »operacijski oddelek«, sestavljen iz najizbranejših častnikov generalnega štaba, ki tehniško izdelata načrte vojskovodje po navodilih svojega štabnega šefa v »dispozicije« in »instrukcije«. Dalje ima glavni stan posamezne oddelke, razne bojne pisarnice, poročevalsko pisarno, sanitetno osobje, brzojavne, telefonske in zrakoplovne oddelke, vojno poštno ravnateljstvo, inozemske atašeje, časnikarske poročevalce, prostovoljne motoriste in avtomobiliste, bojno kuhinjo in prtljago, množico ljudi, konj in vozov.

Bojna fronta moderne vojske 400.000 mož zavzema daljavo okroglo 80 km, ki odgovarja približno razdalji Ljubljana—Dovje. Komaj desetino te razdalje bi mogel vojskovodja osebno pregledati, Pa saj mu ni potreba. Ure daleč nekako za sredino bojne fronte postavi svoj glavni stan, ki ga ščitijo le štabne čete, en pehotni polk in en eskadron pred nepričakovanim presenečenjem od strani sovražnih konjeniških čet.

Na prostornem dvorišču, na odprtem skednju, ob lepem vremenu i pod milim nebom se razgrnejo po velikih mizah zemljevidi bojnega polja. Majhne, raznobarvne kovinske ploščice predčujejo lastno in (kolikor znano) sovražnikovo pozicijo po vsakokratnih došlih poročilih. Visoki drog brezžične bojne brzojavne postaje s svojo mrežo iz kovinskih žic sprejema vesti in poročila, ki se takoj sporoče štabnemu šefu. Le iz daljave se sliši zamolklo grmenje silnega streljanja.

Sto korakov v stran pa se nahaja

zrakoplovni park, tu se nahaja lahko pre-makljiv zrakoplov, iz katerega lahko opa-zujejo častniki generalnega štaba v viso-čini 300 metrov okoli daleč naokrog in sporoče telefonično svoje zaznave. Rož-ljaje in topotaje priropotajo tovorni vozovi in motorji, prinašajo poročila, dobivajo po-velja in oddirajo.

V zaprtem prostoru je nastanjen brzo-javni oddelek, tu se stekajo brezštevne žice; kajti glavni stan je v zvezi z vsemi kori in divizijami, z nekoliko odstranjeno artiljerijo, z velikimi artiljerijskimi posto-jankami, z daleč spredaj se nahajajočimi zrakoplovnimi parki in letalnimi oddelki v varni brzojavni in telefonični zvezi. Tu se sprejemajo poročila iz bojne fronte, vsaka izprememba sovražnikove pozicije, vsak napad ali umikanje, vsak uspeh ali ne-zgoda se tukaj po bliskovito sporoči. Tu vidiš malo besnečih pobočnikov in ordo-nančnih častnikov, vse je tehnika in stroj. In — sredi tega kompliciranega sistema modernih iznajdb triumfira človeški duh nad materijo, vodi vojskovodja s pomočjo tisočerih žic bitko, ki je ne vidi, njeno besenje komaj sliši . . .

Zadnje vesti.

MIROVNA KONFERENCA.

Bukarešt, 31. julija. Semkaj je dospel z bojišča generalissimus prestolonaslednik princ Ferdinand. — Včeraj sta se vršila pogovora med Tončevom in Venizelosom na eni in Tončevom in Pašićem na drugi strani. Bulgarija je pred-lagala, naj bi rumunski oficirji nadzirali, da se bodo pogoji premirja izpolnjevali, toda predlog je bil odbit. V medsebojnih pogovorih med delegati, ki so bili vsi pri-jateljskega značaja, sta obe strani naglašali svojo spravljivost. Med Tončevom in Venizelosom se je obravnavalo najbolj pe-reče vprašanje K a v a l e. Dočim je Veni-zelos navajal za posest Kavale vojaške in dinastične razloge, je Tončev poudarjal, da mora Kavala, ako se hoče postopati po principu ravnotežja, pripasti Bulgariji. Iz tega se da sklepati, da Bulgari ne bodo vztrajali na avtonomiji Makedonije in je morebiti niti ne predlagali. Rumunija zelo pospešuje pravnaravo. Seje so se določile vsak popoldan, da bi se delegati dopoldne lahko neoficijsko dogovarjali. O pogaja-njih bo zunanje ministrstvo vsak dan iz-dalo bulletin.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 31. julija. Vojaška uprava je paroplovne družbe obvestila, da ladje ne smejo več pluti iz Bospora v Črno morje in navaja kot razlog vojaške vaje. Sodi se pa, da se je plovba prepovedala, ker so položili pod vhod v Bospor mine. V Cari-gradu se je osnoval odbor za obrambo Odrina, ki je stopil v stik z odrinskim od-borom.

IZJAVI PASIČA IN VENIZELOSA.

Bukarešt, 31. julija. Venizelos je izjavil, da glede oblike in časa, kdaj se bo mir sklenil, more povedati le to, da je upati, da se sklene v najkrajšem času. Odrin in Trakijo smatrajo zavezniki kot last Bulgarije in so prepričani, da Evropa ne bo dopustila, da se Turčija Trakije zopet polasti. — Pašić je izjavil: Zahteve Srbije so take, da se bo lahko na Balkanu usta-novil trajen mir. Mir so prekršili Bulgari, vsled tega bo Srbija zahtevala take meje, da bo v prihodnje pred napadom na njeno ozemlje najboljša zagotovila. Srbija želi na Balkanu ravnotežje, tako da nobena država ne bo imela prevladajočega stališča. Srbija je s tem, da je poslala svoje delegate v Bukarešt, dokazala svojo miro-ljubnost in upa v ugoden rezultat pogajanj. Kolikor je meni znano, ne želi nobena bal-kanska država, da bi sklepe bukarške konference pregledale velesile.

VEST O BULGARSKEM USPEHU.

Dunaj, 31. julija. Bulgarsko poslaništvo je dobilo dne 29. t. m. depešo, ki pravi, da so bulgarske čete zavzele Pej-čevo in tako pretrgale zvezo med Grki in Srbi, na levem krilu pa se polastile Me-homije in Banjske, tako da je zgornji tek Meste v njihovih rokah. Bulgari so osvojili mnogo trenov, topov in municije.

PREMIRIJE.

Belgrad, 31. julija. Glavni stan je bil obveščen o petdnevem premirju. Obstreljevanje Vidina se je po petur-nem trajanju ustavilo.

Atene, 31. julija. Premirje se začne danes 31. t. m. Demarkacijska črta se bo potegnila v isti razdalji od tam, kjer stoji zdaj predstraže.

OPTIMISTI V PARIZU.

Pariz, 31. julija. Tu vlada glede na mirovna pogajanja v Bukareštu opti-mistično naziranje.

SKADRSKI NADŠKOF PRI CESARJU FRANCU JOZEFU.

Dunaj, 31. julija. Danes dopoldne je sprejel cesar v avdienci katoliškega nadškofa v mestu Skadru, Sereggija in njego-vega tajnika Malatkaja. Nadškof se je ce-

sarju zahvalil za odlikovanje, s katerim ga je odlikoval leta 1911. Cesar se je zelo za-nimal za razmere v mestu Skadru, poseb-no pa za obleganje mesta od strani Črno-gorcev.

PRITOŽBE NADŠKOFA SEREGGIJA.

Dunaj, 31. julija. Po avdienci pri cesarju je skadrski nadškof Sereggi izjavil, da angleški guverner Burney v Skadru kljub ponovnih prošnji prebi-valstva še zdaj ni dovolil izobešati al-banske zastave.

OBSODBA ČEŠKIH VOJAKOV.

Sarajevo, 31. julija. Vojno sodišče je obsodilo 3 podčastnike praškega pe-hotnega polka št. 102 na 2 do 3 leta je-če in 44 vojakov istega polka na 15 do 30 dni zopora, ker so povodom odpoto-vanja v Bosno demonstrirali.

DR. MANDIČ PREDSEDNIK RAČUN-SKEGA DVORA NA DUNAJU.

Sarajevo, 31. julija. Dr. Mandič, znani hrvaški politik v Bosni, postane predsed-nik računskega dvora. Dr. Mandič pride v 3. plačilni činovni razred.

ROSEGGERJEV FOND.

Dunaj, 31. julija. Roseggerjev sklad je dosegel že tretji milijon in se je vložil že temeljni kamen za četrti milijon.

POVIŠANJE CEN PIVA.

Praga, 31. julija. Shod gostilničar-jev je z ozirom na novi davek na Češkem sklenil zvišati ceno piva za 4 viš-narje pri litru.

SPLOŠNA STAVKA V BARCELONI.

Barcelona, 30. julija. Od danes zju-traj naprej je stavka splošna. Po stav-ki je prizadetih v mestu 64 tvornic. Včeraj so delavce govorniki na več kra-jih pozivali na vstajo.

VROČINA V AMERIKI.

Newyork, 31. julija. Danes je naj-bolj vroči dan v Newyorku v letošnjem poletju. Toplota naša v senci 34 stap. Prebivalstvo prenočuje po parkih in strehah. Mnogo oseb je umrlo vsled solnčarice.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Gas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	733-3	19-9	sl. jvzh.	oblačno	
31	7. zjutr.	732-7	16-7	sr.vzsvzh	oblačno	0-7
	2. pop.	731-6	21-4	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 20-5°, norm. 19-8°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 31. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913	11-44
Pšenica za april 1914.	11-97
Rž za oktober 1913	8-99
Oves za oktober 1913	8-24
Koruza za avgust 1913	8-08
Koruza za maj 1914	7-37

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani

naznanja da se s 1. avgustom t. l.

preseli v Selenburgovo ul. 4

v pisarniške prostore spedijskega pod-jetja gospoda Fran Uherja.

Ker bo pisarna v jako prometni ulici, se bodo stanovanja in lokali lahko oddajali. Hišne gospodarje opozarjamo, da prazna stanovanja pravočasno naznanijo.

Uradne ure: dopoldne od 8 do 12 ure popoldne " 3 " 7 "

3273

ODBOR.

Dr. ALFRED pl. VALENTA
profesor

odpotuje do 3. sept.

2262

Redka prilika! Kratek glasovir se ceno prodaja.

2276

Sv. Petra cesta, vhod Radeckega cesta 2/I.

PRODA se TRGOVINA

v večjem mestu na Spod. štajerskem; manu-faktura in konfekcija, na najugodnejšem pro-storu pod ugodnimi pogoji. Naplačilo 15—20.000 K. Naslov se izve v upravnistvu pod števil. 2272.

Razne stvari.

Strašen čin častnika, ki mu je otemnil um. Iz Erlava se poroča: Major Emerih Fejer je šel ponoči od sobote na nedeljo domov s svojo ženo in s huzarskim nadporočnikom Szentimrem. Ko se je od majorjeve rodbine Szentimre poslovil, ga sreča nadporočnik 60. pešpolka Gustav Blaha, ki je potegnil revolver, streljal na Szentimra in ga nevarno ranil. Majorjeva žena je odprla nato okno, da vidi, kdo da strelja. Blaha je skočil nato skozi okno in streljal na majorjevo ženo in na slugo, ki je prihitel na pomoč, nato je pa še sebe ustrelil. Majorja Fejer je nevarno ranjena, častniški sluga je pa lahko poškodovan. Blahi je otemnil um.

Delavske razmere v industrijskih okrajih Sydney in okolici, provinca Nova Scotia v Kanadi, so, kakor sporoča c. kr. trgovsko ministrstvo, za naše ljudi skrajno neugodne in se delavstvo resno svari, da se ne izseljuje tja. Življenjske potrebe so tam tako drage, da se z mezdo (1 dolar 40 centov) pri najboljši volji ne more niti toliko prihraniti, da bi dovoljevalo za potne stroške domov. Najvišja plača znaša 1 dolar 75 centov. Nadalje so tam tudi zelo slabe naredbe z ozirom na higijeno in zavarovanje proti nezgodam. Tamošnja industrijska podjetja imajo lastne zavarovalnice, za katere je treba mesečno plačevati po 25 centov, a se v slučaju nezgode pa tudi dobi le kaka minimalna odškodnina. Razumno je pa tudi, da agentje, ki za omenjene kraje nabirajo delavstvo, zelo zapeljivo vabijo, katerim naj se pa ničesar ne veruje.

Navellčal se je bogastva. Pred tremi leti je na nepojasnjene način izginil večkratni milijonar John O'Brien v New Yorku. Izpočetka so mislili, da je izvršil samomor, potem da ga je kdo oropal in umoril ali pa radi odkupnine odpeljal. Toda kljub vsem prizadevanjem se ni našlo nobene sledi. Šele sedaj se je tajnost razvozljala. O'Brien so namreč izsledili v VanBurenu v Arkanzasu. Nastavljen je pri neki železnici kot priprost uslužbenec s skromno mesečno plačo 105 dolarjev. Ko so ga vprašali, čemu je to napravil, je izjavil, da ni mogel več prenašati bogastva, da se mu je pristudil denar in družba, igra in zabava v odličnih krogih in da bi za vse zaklade tega sveta ne hotel zapustiti svojega sedanjega mesta.

Skadrskega nadškofa zasliši cesar Franc Jožef v Išu dne 31. t. m. v avdienci.

Angleški kralj obišče novembra bodočega leta Avstralijo, kakor se iz Melbournea poroča.

Radi vohunstva so v Kreuzburgu v Šleziji zaprli kapitana ruskega generalnega štaba Jezova, njegovo ženo, otroka, taščo in nekega pri obmejni oblasti za tolača nastavljenega Rusa Güntherja z njegovo ženo. Ženske so v soboto zopet iz zapora izpustili. Jezow je bil aretiran, ker so ga videli, da je neki železniški most risal. V njegovem stanovanju so našli več važnih načrtov.

Protí izseljevalnim agentom v Galiciji so uvedli 50 sodnih razprav, ker so posredovali, da bi se izselili mladeniči, ki so še vojaški dolžnosti podvrženi.

Protí ženski volilni pravici so začeli demonstrirati moški v Kaliforniji — baje zato, ker je zbornica, v kateri sede tudi ženske, sprejela v zadnjem času mnogo pretiranih zakonov, vsled katerih je država zašla v gospodarske težave. Samo v zadnjem zasedanju je bilo v razpravi 4000 zakonskih načrtov, izmed katerih je bilo 1100 sprejetih. Med temi se nahaja zakon, ki določa za kaznjence ravno tako plačo kakor jo imajo drugi delavci. Drug zakon zahteva, da otroci pod osmimi leti ne smejo brez zanesljivih odraslih oseb na cesto. Najbolj pa mnoge bole protipijske postavbe, odtod tako nasprotstvo do ženske volilne pravice.

Plavi lasje nemoderni. Pariške lepoticke so se začele ogrevati za črne lase in pariški damski lasuljari tožijo vsled velikih zalog plavih las, ki jim sedaj ne gredo več v denar. V gledališčih, na dirkališčih in enakih zbirališčih elegantnega sveta se v resnici vidijo skoro samo še črni lasje. Sicer se pa lasuljari tolažijo, da tej najnovejši modni muhi ni sojeno dolgo življenje. Znana je Scholova krilatica, da je Bog možem na severu zato poklonil plavolase žene, da bi jim nadomestile solnce.

Nesreče v Alpih. Kdo se ne veseli pohiteti v gore! Pokrepča se ti telo, osveži um. A tudi nesreče se zgodijo veliko v gorah. V uradni glasilu švicarskega alpskega kluba »Echo des Alpes« se peča M. Montandon o nesrečah, ki so se pripetile leta 1912 v Alpih. Največ se jih je po lastni nerodnosti ali ne previdnosti ponesrečilo. Nesreč je bilo leta 1912. 140, leta 1911. pa 125. Vseh

smrtnih žrtev je bilo 165, med njimi 14 žena in 4 vodniki, v petih slučajih sta nad dve osebi ponesrečili, ob nesreči na Schneeburgu je ponesrečilo smrtno 10, na Hochschwabu 4, na Wechssteinu in Eisjochu 1, na Mount-Rouge de Perretis 3 osebe. Po narodnosti je ponesrečilo 65 Avstrijcev, 49 Nemcev, 24 Švicarjev, 7 Italijanov, 6 Francozov, 3 Angleži, 2 iz drugih držav, od 7 ponesrečencev narodna pripadlost ni znana. Nesreč se je v Avstriji pripetilo 100, v Švici 28, v Franciji 6, v Italiji 6. Razven padcev s skal je smrt povzročilo v 15 slučajih oslabljenje ali mraz, v 6 slučajih je povzročila smrt nenadna bolezen, odtrgane skale so ubile 4, padli sta v ledeno razpoke 2, utonila je 1 oseba. V 12 slučajih niso dognali vzroka smrti, ker žrtev niso mogli dobiti. V 12 slučajih so nesreče povzročili viharji, megla, nenadna noč, v 12 slučajih trganje cvetlic, v 10 so se turisti izpodrtnili na ledenikih, v 5 se je podrl snežen most, v 4 srčna afekcija, v 4 plazovi in odtrganje skal. V 2 slučajih so ponesrečenci po lastni neprevidnosti padli, v enem slučaju so turisti sami plaz izprožili, v 1. slučaju je nesrečo kratkovidnost povzročila, 12 slučajev ni pojasnjenih, v 65 slučajih nepravna stopinja. Če izločimo 45 ne popolnoma pojasnjenih slučajev, bi se bila nesreča v 84 slučajih lahko pojasnila, 88% nesreč so povzročili turisti sami po svoji neprevidnosti, 33 turistov je šlo brez vodnikov v gore, 10 jih je družbo zapustilo, 10 jih je šlo v družbi, a brez vodnikov, 10 jih ni bilo dovelj izurjenih, 8 jih je slabo vreme presenetilo, 7 jih je šlo po posebno nevarni poti, 7 jih je bilo slabo opremljenih, 5 se jih ni privezalo, 4 so bili novinci, ki so šli na planino brez vodnikov. Glaven povzročitelj nesreč v gorah je lastna neprevidnost in razvada, da se napravijo težavne ture brez vodnika.

70letna učenka. Vdova Ormans-Irt v Lüttichu je šele v svojih 70 letih našla priložnost in čas, da se nauči brati in pisati, ker v svoji mladosti ni obiskavala nobene šole. Zadnja tri leta je starka redno hodila v šolo in bila tako pridna, da je 27. t. m. dobila prvo šolsko darilo.

Koliko so zaslužili zdravniki v starem Rimu. V starem Rimu so bili zdravniki sijajno plačani. Osebniki zdravniki prvih rimskih cesarjev so dobivali letne plače 250.000 sesterce (54.375 mark). Še boljše dohodke so imeli zasebni zdravniki, ki so zdravili imenitne Rimljane. Dobivali so letne plače in za srečno zdravljenje še posebne nagrade. Slavnemu Galenu je plačal palestinski namestnik, ker mu je ozdravil ženo, 400 zlatov (8700 mark). Plinij omenja dvakrat honorar 200.000 sesterce (34.000 mark), ki so jih zdravniku zagotovili, če bolnika ozdravi. — Slavnemu Stertinusu je nosila njegova praksa v Rimu ne glede na to, kar je zaslužil še vsled nasvetov s pismi, vsako leto 600.000 sesterce. Ker takrat še ni bilo rigorozov in zdravniških izkušenj, je zdravilo seveda tudi veliko ljudi, ki niso imeli o zdravstvu niti pojma.

CERKVENA GLASBA

za mesec avgust. (Praznik Marijinega Vnebovzeta, rojstni dan presvetlega cesarja, godovi raznih svetnikov itd.)
Foerster Ant.: 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 40 h.
Gerbič Fr.: Slava Nebeške Kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 3 K, glasovi po 60 h.
Premrl St.: 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 40 h.
Satttner p. Hugolin: Šmarnice. 18 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 3 K, glasovi po 50 h.
Foerster Ant.: Praeludium et postludium po motivih cesarske pesmi. 60 h.
Premrl St.: 100 praeludia organi. 3 K 80 h.
Satttner p. Hugolin: Te Deum za mešani zbor.
Kimovec - Premrl: Introitus & communiones za največje in večje praznike cerkvenega leta. Part. 2 K, glasovi po 1 K.
Foerster Ant.: Te Deum po motivih zahvalne pesmi za mešani zbor. Part. 50 h.
Premrl St.: Hvalite Gospoda. 20 pesmi v čast svetnikom za mešani zbor. Part. 2 K 40 h, glasovi po 60 h.
Foerster A.: Cantica sacra; cerkvena pesmarica za moški ali ženski zbor, zvezek I. in III. po 2 K 40 h, II. po 2 K.
Grum Ant.: Cerkevna pesmarica za Marijine družbe za moški ali ženski zbor. Part. 2 K.

Črna žena. Zgodovinska povest. Cena 1 K 40 h, vez. 2 K. — Povest je zajeta iz najzanimivejše in najviharnejše dobe naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bojev in kmetijskih uporov. Pisatelj nam zna v zanimivi in kratkočasni obliki prav jasno naslikati razmere, ki so takrat odločevale in vladale v življenju našeg akmeta. Povest, ki je polna zanimivih dogodiljev, se vrši na Kranjskem; glavno pozorišče pa je krasna gorenjska stran in že tolikrat opevani blejski kot. Najkrasnejše kraje naše lepe domovine je pisatelj tako lepo naslikal, na bo bravec duh ne hote splaval v obližje nebotičnega Triglava k temnozelenem blejskem jezeru. Povest je vredna, da si jo nabavi vsaka slovenska hiša.

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj
" 12— opoldan	" 1:40 popoldan
" 3:30 popoldan	" 5:10 popoldan

Odhod iz Logatca:	Prihod v Idrijo:
ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
" 2:30 popoldan	" 4— popoldan
" 6:30 zvečer	" 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	" 1:50	" 1—
Godovič-Hoterdšica	" 1:50	" 1—
Hoterdšica-Logatec	" 1:50	" 1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	" 1:50	" 1—
Godovič-Hoterdšica	" 1:50	" 1—
Hoterdšica-Logatec	" 1:50	" 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Akviziterje

sprejme pod najugodnejšimi pogoji zavarovalnica. — Ponudbe pod »Slajna bodočnost« na upravnishvo »Slovenca«. 2177 4—1

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurškične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Sprejmeta se

2 pomočnika in 1 učenec

Nastop takoj. Plačilo po dogovoru. 2266 5
Vinko Belec, kleparski mojster v Kranju.

Zvest mož

z dobrimi spričevali, v starosti 34 let, kavcije zmožen če treha, išče za takojšnji nastop službe. Najrajši kot sluga, zapisnik, skladiščnik, oskrbnik ali kaj primernege. Blagohotne ponudbe naj se takoj že 2. avgusta t. l. pošiljajo na upravo tega lista pod »Zvest« št. 2261.

Sprejme se

UČENEC

zdrav, krepak, zanesljiv in poštenih krščanskih staršev, s primerno šolsko izobrazbo in ki ima veselje do trgovine. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na tvrdko: **ALFONZ OBLAK, trgovina z mešaním blagom, Novo mesto.** 2267 3

KRAPINA - TOPLICE (Hrvaško) lečijo trganje, revmatizem, ischias. 1026
Pojasnila in prospekte pošilja gratis ravnateljstvo

8 oddam s 1. novembrom 1913.
Vsakdo, ki želi bivati v lepem, zdravem kraju, naj si jih ogleda v **Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta št. 181** v bližini državnega kolodvora. — K vsakemu stanovanju pripada tudi del vrta.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznalnice. Dobi se povsod a 80 vinarjev.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončuk z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Hôtel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrtom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu

Karol Tausers, hotelir

Sv. Petra cesta št. 7.

Sprejemajo se tudi vedno uka-
željne gospice za pouk v kuhinji.

Kemična tovarna Traiskirchen pri Dunaju LIEBLEIN & CO.

Cementna malta za beton, apnena malta
: : postaneta vododržna le s

stearitom, zak. zav.

Najidealnejše sredstvo za osuševanja vseh vrst, odstranitev vlage: da **vododržne facade in belega apna**. — Malta z dodatkom stearita ima 50—100% več trdnote, kot vsak drug dodatek (uradno preizkušeno). — **Edina prodaja: F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.** 1987

„ZENIT“

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši **krovski materijal.**

Zastopnik: **Zajec & Horn, Ljubljana.**
Dunajska cesta 73. 249

Cefiri. 1053 **Kanafasi.**
1913 **Ne smete pozabiti!** 1913

Dobro in pristnobaravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko tvrdko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastopni in pošiljnine prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostančkov cefirja, delinje, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franco po povzetju. Od ostančkov se vzorci ne pošiljajo. — Srajce za gospode iz cefirja ali oxforda 1 komad K 1:80, 2:20, 2:60, 3—, 4— in 4:50. Pri naročilih zadošče navedba širine vrata. Dopolnje se slovensko. V enem letu nad 500 priznalic od Slovencev.